

VILÁGOSSÁG

Kolozsvár,
1946 október 14

Szerkesztőbizottság: **BENEDEK MARCELL, KACSO SÁNDOR, KÓS KÁROLY**
Felolós szerkesztő: **BALOGH EDGÁR**

Hétfő
III. évfolyam, 241. szám

Népünk szívéhez szólunk történelmi időben

Napról-napra közelebb kerülünk a választásokhoz s egyre határozottabban rajzolódik ki népünk érdeklődése a küszöbön álló történelmi esemény iránt. Az eltelt évtizedek megpróbáltatásai, hamis ábrándjai és borzalmas csalódásai után egyre józanabb fóvel érti meg minden magyar ember, hogy a demokrácia megvalósításáért folyó harcban saját urává válhatik, saját boldogabb sorsának megalapozójává.

Két esztendővel azután, hogy Erdélyen végigvont a háború, szabadon élhetünk mi is a legemlébb emberi joggal: törvényhozó népképviselőnk általános és titkos megválasztásával. Rajtunk mulik, hogy közel kétfélmilliónyi romániai magyar ember ügyeinek-hajainak intézésére kiket küldünk az országgyűlésbe. Minden egyes magyar emberen mulik, férfiakon és asszonyokon egyaránt, hogy az egész világon megindult demokratikus újrakiépítésben alulmaradunk-e, vagy váll-váll mellett a román nép legjobbjaiival közösen tudjuk-e szebbé, otthonosabbá, mindnyájunk számára kényelmesebbé tenni a szülőföldünket magabafoglaló közös házat.

Valahogy úgy vagyunk népünk szívével is, mint a harangozó a veszélyre hívó haranggal. Ránt egyet a kötélen, s a harang hallgat. Még egyszer nekirugaszkodik s a harang még mindig meg sem rendül. Teljes erejével meglódítja a kötelet harmadszor is és lassu, méltóságos imbolygással elmozdul helyéből a harang. S a löbbi rángatás már könnyen megy. A hatalmas test megesendül-megkondul, s érkehangja végigbom-polyog hegyeken és völgyeken.

A Magyar Népi Szövetség kellő időben bevetette a legintézetesebb és legcselekvőbb magyarokat a Köröstől az Olig, s a Meszesfőlig a Hargitáig a választások előkészítésébe. Úgyesen és ügyetlenül, kifinomult módszerekkel vagy a jóakaratu kezdők fogyatékos-ságával, de a magyarság aprajához-nagy-lához szótment a hívó szót: a jog-eqyenlőséget az egyenlőség jelével! Aztán jöttek a tanítók és tanárok gyűlései megyénként, a falakra felkerült — talán még gyengén felragasztva — az első röpirat. S a székelyekben eldördült az első hátor szónoklat. Mind kevés. Utább nekifeszülések kellették, s itt valahol, ott valahol megrendült a tömegek szívében az első felismerés.

Rajtunk mulik, hogy a szívek mindenütt összecsendüljenek. Minden magyar embernek, aki felismerte már a nagy történelmi szükséglet, be kell állania a szabadság, a demokrácia, a nemzeti egyenjogúság híveivé. Csakis így, ezzel a megfeszült szívekkel várhat-hat el, hogy népünk felkérője mindenütt a csodavárás méltó féltéséből, s a bizonytalanság bágyasabb kételyeiből, létsük meg: nem szervezeti kérdés esu-pir, nem körbes-ny, nem allalpi dívat, hanem népünk megmaradásának és hab-bólának történelmi parancsa, hogy családok-családokra lépként fesszen végig a felvilágosítás és a meggyőzés, a biz-tóság és felsorakoztatás erős akaratá.

A választások előkészítésénél, ut szak-banban új módszerekre van szükség. A főnk adtak izellől e napokban me-gyeban kiállványokkal, hogy mit is kell meg-menni és meg-menni mindenütt. Így a magyar lélek nyíltan és fél-bíthetetlenül odaszóltottak a Magyar Népi Szövetség mellé. Társadalmi, poli-tikai, felekezeti és világméretű külön-b-özökkel — akár tagjai a Magyar Népi Szövetségnek, akár nem — egy-sé-tés akaratával kifejezték legbensőbb népi

felelősségüket, s megmondották, hogy most nagy dologról van szó. Arról, hogy a közel kétfélmilliónyi romániai magyar embernek e választásokon kell megte-remtenie új, emberi és magyar képvise-létét. Képviseletét a parlamentben, ahol az ország dolgát a román demokrácia őszinte és haladó harcosaival együtt kell intéznie. Képviseletét ország-világ előtt annak tanúságára, hogy nem va-gyunk elszigetelődő, kisebbségbe tőp-erődő, magába zárkózó, tehetetlen, ha-lálra érejt nép, hanem élni akarunk jo-gainkkal, cselekedni akarunk kötelessé-gelink szerint, s ki akarjuk venni ré-

melegessük csak a közületeket? Minden-kinnek sulya és szerepe van valahol. Územbem vagy községi tanácsban, iro-dában vagy üzletben, társai és barátai között, s ha másutt nem, akkor a család-jában. Mindenki felelős valahol. Min-denki tartozik most nyilatkozattal. Ny-latkozattal a magyarságért és az ország-nak jogegyenlőség alapján meginduló újjáépítéséért.

A Magyar Népi Szövetség kéteszfen-dős munkájában utat tört a romániai magyarság felemelkedése felé. Szoros és következetes szövetségben Groza Péter kormányának őszintén haladó demokra-

még fogyatékoságok? Vannak. Előké-szítette-e azonban ez a szervezet az or-szág magyarságát arra, hogy sullyal ve-hessen most részt a választásokon? Igen! Ha erőket mozgósított, egy mozgósította azokat, hogy a magyar nép javát szol-gálva az ország újrakiépítését is elősegít-sék. S ezzel megszerezte, ki is érdemelte a román nép igazi képviselőinek test-véri jóindulatát.

Most azonban többről van már szó, mint magáról a Magyar Népi Szövetség-ről! Ezért fordul minden szónok, minden hírvérő, minden meggyőződéses ember mindazokhoz, akik akár közömbösségből, akár félrevezetéséből, akár pedig ma-gának a mozgalomnak a fogyatékos-ságai folytán a népi egységből még kima-radtak, vagy annak szélen ácsorognak tétován. Mert mindenki ügyéről van szó, aki egyszer ebben az országban ma-gyar. Akinek magyar elatút dalolt az édesanyja, s akinek magyarul gügyög a fia és unokája. Románia bukaresti pa-rlamentjébe oda kell küldenünk földmü-veink, munkásaink, haladó értelmisé-günk, polgáraink demokratikus szózó-lóit, azokat a képviselőket, akik a De-mokrata Pártok Blokkjának valóban új világért, jogegyenlőségben alapuló teljes testvériségért küzdő román képviselői-vel együtt orvosolni tudják végre ennek a népnek nem is évtizedes, hanem év-százados tengernyi baját.

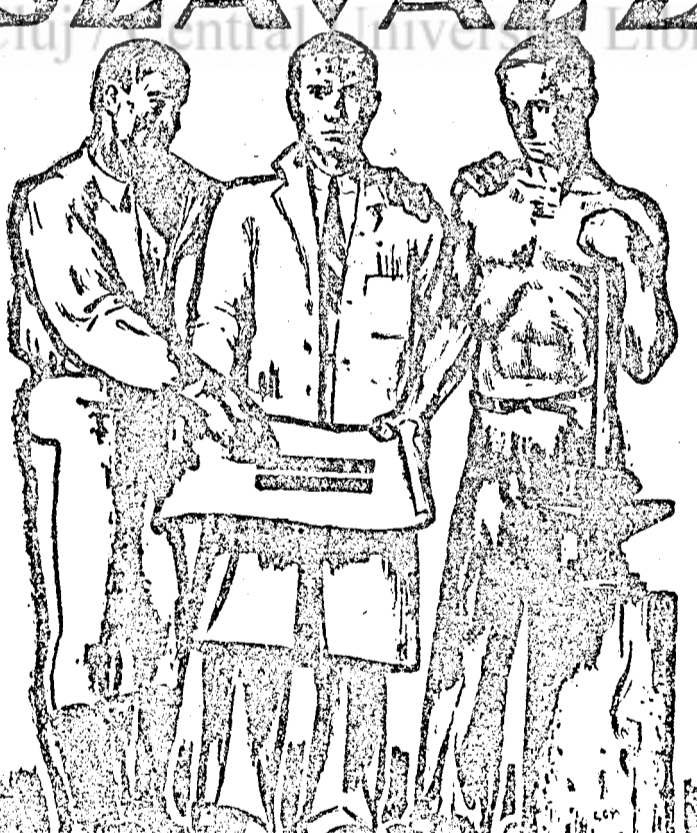
Nem akarjuk, hogy a magyar értelmiség örökké másfelé széledjen szerte a világba, míg hegyeink és völgyeink ki-használatlan kincsei között tovább ver-gődik az iparosítás előnyeihez, a mező-gazdaság minőségű eredményeihez, a kor-szerű tanúláshoz el nem jutott földmü-vesnép. Nem akarjuk, hogy a gyermek-halandóság nálunk legyen Európa-szerte a legnagyobb s nem akarjuk, hogy a gazdasági bizonytalanság az egyke nem-zeti éngyilkosságába kergessen szór-ványmagyarokat. Nem akarjuk, hogy munkásságunk idegenben keresse keze-rét, mert saját földjén nem jut munka-alkalomhoz. Nem akarjuk, hogy a gyű-lökődés létköre továbbra is egyenletlen-séget teremtsen és sérelmeket, sebeket osszon. Nem akarjuk, hogy a kivándor-lás ravasz híján olyan könnyen el tud-janak esábitani magyarokat arról a földről, ahol a világszabadság dalnoka, Petőfi Sándor alussza örök álmát. Nem akarjuk, hogy a kisebbségi alacsonyabb-rendűség és a más nép iránt való meg-okolatlan, általánosító sovinszita bizal-matlanság szükségre bírja fiatalágunkat a népi felelősség feladatát elől.

Élni és dolgozni akarunk, erről van szó most a választáson. Életünket és mun-kánkat akarjuk végre biztosítani az or-szág első, igazán demokratikus parla-mentjébe való ünnepléses bevonulá-sunkkor. Elhöz adja most minden ma-gyar földműves, iparos és munkás, ér-telmiség és polgár a maga szavazatát! Történelmi időben huzzuk meg kétfélmil-liónyi magyar nép szívében a felkősmé-ret harangját. Am mozduljon nehezen, verejtékezzük csak belé, amíg elérjük célunkat, de konduljon meg végre az a várva-várt szót! Töltsé be mélyen zenőre, mindenkihez szóló hangjával a Székelyfőlet és Kolozsvágot, a szór-ványvidéket és a szatmáriak, biharjak, aradiak, tengeriek székelyek. Hozdjon visszabangot Ady Endre haradjából, a Székelyfőlet és most már egyszer Moldvából is, a rímeket elől! Hozdjon kétségesséül székelyek vadakójától.

Aradon, figyelemzetesen ez a hang hárja és veszélyre, rázson fel, s föltsön el végül a győzelem, a megértés, a béke és boldogság felemelő emberi áhitála-val.

A VILÁGOSSÁG
SZERKESZTŐSÉGE

MAGYAR MAGYAR MAGYAR
FÖLDMŰVES! ÉRTELMISÉGI! MUNKÁS!
SZAVAZZ

MAGYAR NEPI
SZÖVETSÉGRE

születet ország és világ nagy társadalmi megújulásáról. Ki akarjuk venni részünket annak az új világnak a meg-alkotásából, amely a béke áldásos esz-kőzeivel megkíméli gyermekeinket a mi keserőségeinktől és megvalósítja leg-szebb álmainkat.

Valahogy így kell most sorra mások-nak is megnyilatkoznunk. Művészeink-nek, egyetemistáknak, amelyet egy fárad-ságos befelőlőzéssel örlözünk meg és formáltunk újá, neves tudósainknak, akik ott tartják kezüket sorsunk ütő-erén, hagyományos intézményeinknek, országosan kiépült tanügyi hálózatunk-nak, közigazgatási embereinknek, s ami mindannyiunk átfogó lelki közössége: a négy, magyar egyháznak is. De miért

ta lényezőivel, visszavert minden olyan szándékot, amely őt földjéről el akarta űzni Erdély magyar népét. Lehelővé tette a háború viszonylagosságit elől elme-nekáltak hazatérését. Megőrizte hagyó-mányos intézményeinket, megszervezte egységes lovvelőlműnkét és részletekről-részelekre halálva eredményekkel igaz-olta józan realpolitikájának helyessé-gét. Úz, amikor bent a magyarság so-rában is megindította a munkára és alkotásra alkalmas egyének helyes kivá-lasztásának folyamatát, s közmüvelő-dést, tanügyi, mezőgazdasági és szövet-kezeti, ipari, jogi és közigazgatási, szo-cialális és jóléteknység, női és ifjúsági mozgalmakat váltott ki szélesen maga körül. Voltak-e hibák? Voltak, Vannak-e

A békeértekezlet teljes ülése jóváhagyta a bolgár békeszerződés záradékait Folyik a magyar békeszerződés határozmányainak megvitatása

PARIS. — A békeértekezlet pénteken délelőtt megkezdte a bolgár békeszerződés megvitatását. Az újsón Byrnes elnököt. Előzőnk Rasmovszki lengyel külügyminiszter szólalt fel, aki bírálta a bolgár szerződés katonai záradékait.

— Ennek az országnak nem hagyják meg az övédekéhez szükséges legcsékeiyebb fegyveres erőt sem — mondotta —, majd bírálta a Görögországnak megítélt jóvátételt.

Caldarisz görög miniszterelnök sajnálkozását fejezte ki, hogy a Bulgária terhére előterjesztett határkijáratási kérsét nem teljesítették. Szerinte, miután Bulgária háromszor egymásután követte el ugyanazokat a büntetteket, sokkal előnyösebb helyzetbe jut, mint 1919-ben. Caldarisz fenntartotta kormányának azt a jogát, hogy a határkérdést szóvá tegye a külügyminiszterek tanácsában.

A bolgár békeszerződés megvitatása során pénteken délután Caffrey amerikai megbízott kijelentette, hogy Görögország biztonságának elsőrendű fontossága van. A Görögországgal szomszédos bolgár határok mentén nem szabad erődítéseket építeni.

Visinszki bírálta az Egyesült Államok magatartását az új Bulgáriával szemben. — Bizonyos tényezők olyan követeléseket támogatnak, amelyek nem kedveznek a Balkán békéjének! — mondotta Visinszki.

Alexander angol megbízott szerint a békeszerződés határozmányai kedvezőek Bulgária számára.

A békekonzferencia teljes ülése a késő éjszakai órákba nyúló ülésén elfogadta a bolgár békeszerződés záradékait, amelyek értelmében Bulgária 125 millió dollár jóvátételt fizet Jugoszláviának és Görögországnak. A konferencia elutasította a bolgár szerződés tervezet első szakaszát, amelynek értelmében Bulgária határait

az 1941. évi január elsején érvényben lévőeknek mondták volna ki. A javaslat mellett kilenc ország szavazott: a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Franciaország, Norvégia, Jugoszlávia, Lengyelország, Csehszlovákia, Bjeloruszszia és Ukrajna. Anglia és 11 másik ország tartózkodott a szavazástól.

A Magyarországgal megkötendő békeszerződés vitája

PARIS. — (R.-Press.) A békeértekezlet teljes ülése szombaton délelőtt megkezdte a Magyarországgal megkötendő békeszerződés határozmányainak megvitatását.

Előzőnk Kardely jugoszláv megbízott szólalt fel, aki megismételte kormány sajnálkozását afelett, hogy a volt csatlós-államok szerződésébe olyan záradékokat vettek be, amelyek kötelezettségeket róznak hazájára. Kijelentette: a jugoszláv kormány kéri fogja a külügyminiszterek tanácsát, hogy ne hozzon véghatározatot, mielőtt Jugoszlávia véleményét újfólag meg nem hallgatja.

Jugoszlávia megegyezést remélt a 200.000 csehszlovákiai magyar kitelepítésének kérdésében és bevárja, hogy a magyar kormány teljesítse a kisebbségek kérdésében megkötött egységet — mondotta Kardely.

Clementis csehszlovák külügyi államtitkár hangsúlyozta, hogy a 200.000 csehszlovákiai magyart ki kell telepíteni, mert ha a köztársaság területén marad-

nak, revizionista megmozdulások veszélyét idézhetik fel és így árthatnak a két szomszédos nép jóviszonyának.

Beddel Smith tábornok, az amerikai megbízott az Egyesült Államok nevében ellenezte a kitelepítési javaslatot, mert az emberiség nem tűri az erőszakos s egyoldalú kiutasítást.

— Az amerikai kormány — mondotta — csak az önkéntes kitelepítés elvét fogadhatja el.

Lapzártakor az ülés még folyik.

Elutasították a német háborús főbűnösök kegyelmi kérését

NURNBERG. — (Rador) A Szövetséges Ellenőrző Bizottság elutasította Keitel, Göring és Jodl kéréseit, hogy ne köté, hanem golyó által végezzék ki őket. A bizottság úgy határozott, hogy a négy megszálló hatalom képviselőin kívül a kivégzésnél azok részéről két-két újságíró s egy hivatalos fényképész vegyen részt.

Szabotálja a gabonagyűjtést a régi „Izbanda” szövetkezet

MAROSVASAPRÉLY. — (Munkatársunk telefonjelentése.) Marostorda megye gazdasági hivatala megállapította, hogy a megye területén megbízott hivatalos gabonagyűjtők feljűnően kevés gabonát gyűjtöttek össze. Különösen keveset gyűjtöttek Régenben és környékén. A gazdasági hivatal vezetője, Hossu Vasile most szigorú vizsgálatot indított a gabonaszolgáltatás terén elkövetett visszasságok

leleplezésére. Hossu Vasile személyesen szállt ki Régenbe s a vizsgálatnak megdöbbentő eredménye volt.

Régenben és környékén a hivatalos gabonagyűjtéssel az „Izbanda” szövetkezetet bízták meg. A szövetkezetnek minden eszközt és hivatalos segítséget megadtak munkája teljesítéséhez. Az „Izbanda” azonban elszabotálta a gabonagyűjtést.

Hossu Vasile közölte munkatársunkkal,

hogy a Régen és környékének földművesei azért nem szolgáltatták be a gabonát, mivel az „Izbanda” szövetkezet, amelynek Capriceanu Melinte áll az élén, a hivatalosan megállapított 99.000 lejes mázsánkénti ár helyett csak 50.000 lejt fizetett ki a termelőknél.

Hossu Vasile közölte, hogy azonnal megindította az eljárást a szövetkezet vezetősége ellen.

Kolozsvárt a két nép találkozásának városává kell tenni — mondta Balogh Edgár a város új polgármesterének beiktatásán

KOLOZSVAR. — Lazar Constantint, Kolozsvár új polgármesterét szombaton délelőtt ünnepléses keretek között iktatták be hivatalába.

Méglá Traján dr. közigazgatási főfelügyelő meleg szavakkal iktatta be az új polgármestert.

Legelőször Chicudean György távozó polgármester levelet olvasott fel, aki betegségé miatt nem tudott megjelenni. Köszönet mondott munkatársainak és a város lakosságának a kapott segítségért. Precup Victor tábornok a VI. hadtest parancsnoka a hadsereg üdvözlését hozta. Stoica János dr. városi főjegyző a Demokratikus Pártok Blokkja nevében üdvözölte hivatalában Lazar polgármestert.

A Szociáldemokrata Párt nevében Sucu Iuliu méltatta a távozó polgármester érdemelt és köszöntötte utódját. Utána Oltean Ican a Kommunista Párt helyi szervezete nevében ígért hátrazott segítséget. Szend. rej Kálmán, a Dermatá Művek üzemi bizottságának tagja, a szervezett munkásság nevében köszöntötte az új polgármestert.

Ezután emelkedett szóásra Balogh Edgár, a MNSz központi végrehajtóbizottságának tagja.

— A Magyar Népi Szövetség nevében köszöntöm Kolozsvár új polgármesterét — mondotta. — Ez a város a múltban sokszor a nemzet sűrűdásök és börtömek városa volt. Akadtak magyar sovinszták, akik elfeledték a város magyar lakosságával a környező román vidéket és azt a tény, hogy Kolozsvár a román többségű Erdély fővárosa és akadtak román sovinszták, akik elfelejtették ennek a városnak hagyományos magyar vonásait. Új korunk kellett eljűnjön, hogy Kolozsvárt, ezt a magyar többségű várost a román többségű környezőben, népelni találkozásának és összehangolódásának színhelyévé tegye.

— A román demokrácia két évvel ezelett a fejszabadió Vörös Hadsereggel együtt elküldte a román hadsereg hőseit — folytatta — s bent a városban a Józsa Béják, Kovács Katona Jenök, és Nagy Józsefektől véráldozata igazolta, hogy Kolozsvár magyar munkássága, földész-táradalma, hatadó polgársága s egyházak nem azonosítják magukat a zsidóság és románosság ellen elkövetett blűnös intézkedésekkel. Román és magyar demokráciák közösen zárták le a múltat, hogy a békekétség városa helyett Kolozsvárt két nép találkozásának városává tegyék.

— Az új polgármestert egy munkaspárt javasolta a város élére — mondotta Balogh Edgár — s ez elege biztostítja iránta bizalmunkat. A Magyar Népi Szövetség kezdetől fogva a kommunista-szociáldemokrata munkásegységfront szövetségese volt s az új polgármesterben annak a Szociáldemokrata Pártnak a tagját látja, amely párt szintén a népek egyenjogúsága alapján áll. Meggyőződésünk, hogy minden magyarostító és románostító törekvésnek végérvényesen meg kell itt szűnnie, hogy a két nép közös munkára szövethessék.

— A Groza-kormány építő szociális programja szellemében a magunk részéről is hozzá akarunk járulni ahhoz, hogy a szociális problémák az összefogás és közös alkotás segítségével megoldódjanak — szegte le. — Kolozsvár lakosságának tűzfával való ellátása, a földgáz bevezetése, a szabad nyelvhasználat, a lakáskérdés megoldása, a kenyér és cukor biztostítása vagy a köztisztaság fogyasztósságának pótlása egyaránt érdeke minden lakosnak s az új polgármestertől bizalommal várjuk, hogy a szociális kérdéseknél meg fogja akadályozni a mindkét népből sovinszták gáncoskodását.

— Sohase feledjűk el — hangoztatta —, hogy amit mi Kolozsváron cselekszünk, az

a világbéke akadályja vagy biztosítéka lehet. Ha sikerül a román és magyar demokráciáknak Kolozsvárt Erdély népeinek egymásmutatlósága szellemében a magyar-román együttműködés munkahelyévé tenniük, akkor ez nemcsak Románia újraépítést és demokratikus felvirágozását, nemcsak a dunavölgyi összefogás gondolatának megvalósítását fogja előmozdítani, hanem a világbékeknek is értékes záloga lesz.

— Együttműködésünk reményében támogatásunkról biztostítjuk s szeretettel köszöntjük az új polgármestert — fejezte be Balogh Edgár.

Sruhí Áron dr. a Zsidó Demokratikus Népközösség, majd Bónal Béla a városi tisztviselők szakszervezetének nevében köszöntötte a polgármestert.

Végül Lazar Cella antin, az új polgármester köszönetet mondott a megnyilvánult bizalomért.

— Mint az egyik munkaspárt tagja kerültem ebbe a székhöz. Ez kötelezettséget jelent. És én vállalom is ezt. A nemzeti-ségi kérdést a Szociáldemokrata Párt szemszögéből nézem.

Beszéde során rámutatott azokra a kérdésekre, amelyek megoldásra várnak.

— Engem eddig is megrázott a város súlyos közeljárás és lakáskérdése. Most azonban súlyosabban nehezedik rám. Remélem, hogy a demokratikus pártok segítségével egészenben, de legalább nagy részben megoldhatom azokat az égető kérdéseket, mint a kenyér, lakás, tüzelőanyag, földgáz ügye.

— Most pedig — folytatta — a saját jelentéző képviselőihez fordulok. Ok a lakosság hangja. Mindig figyelemmel fogom hangjukat kísélni és annak umutátásait szerint fogok cselekedni.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

SZÉKELY ZOLTÁN
egyelemi művezető

1944 december 3-án Assában elhunyt. Leiki ücveért a Farkas-utcai ref. templomban ma dé után 6 órakor istentiszteletet tartunk, melyre az összes rokonokat és jóbarátokat ezuton meghívjuk.

Antauf család.

Eladó házak Kolozsvár minden részében, telkek, gyümölcsösök, villák, emeletes házak, társulások, házcsere szakszerűen közvetít „DOMUS” ingatlanforgalmi iroda Mária Királyne-utca 2, udvarban.

Eladó házat leggyorsabban eladja a „DOMUS” iroda. Keresek eladó házakat ügyeleim megbízásából sürzősen, kis családi házakat, villákat, emeletes házakat külvárosban, belvárosban, központban. Alkalmi vételék.

„FIDES”
Schiessel Rikárd
adóügyi és könyvelési irodája

Augsztus 23-utca 10 szám.

Vállalja vállalatok könyvelését, adóügyeit és megszervezését.

Szántó Bezső & Fia
Nagyvárad

Készít békebeli minőségben: Esslingeni ablakredőnyöket, Zephír kályhát, Elite takaréttűzhelyeket.

Kolozsvári képviselet:
Technocomert, Dosztolevszki-ut. 12 (v. Zápolya).

Höllőtölésöket Magyarországra szakszerűen végez:

TRANSPORT LLOYD
R. T. Nemzetközi Szállítási Vállalat

NAGYVÁRAD,
Malinovszki-tér 6. Telefon 39-81.

A budapesti „MUNK” személyautójárat jegyeladási helye.

Halló! **Figyelem!**

A most megnyílt üzlemben visszavásárolhatja eladott dolgait. Veszek eladok ruhát, cipőt, egy- és lehérműt, szőnyegget, ágöngyöt és egyéb használt tárgyakat.

Szentlélek-utca 10. Kinizsi-utca sarok-Ovár.

Butor,
szőnyeg, írógép
és egyéb értéktárgyak vétele, eladása.

„UNICOM”
Kossuth Lajos-utca 10. Telef. 508.

Újsárusítókat felvesz a kiadóhivatal

Látogatás az újból megnyitott aradi ereklyemuzeumban

Szilánkok a bitófákból, Kossuth Lajos gyászjelentése, Avram Iancu tilinkója s a Tizenhárom emléktárgyai

ismét láthatók az aradi Közművelődési Palotában

ARAD. — Az aradi Közművelődési Palota egyik hatalmas termében az elmúlt héten nyílt meg nagy ünnepély keretében a szabadságharc ereklyemuzeuma. A múzeum, mely az első világháború előtt a Szabadságharc Országos Ereklyemuzeuma nevet viselte hosszú évekig, zárva volt mind a nagyközönség, mind pedig a kutatók előtt.

A bejéptől a különböző katonai törvényszékek által hosszabb-rövidebb várfogságra írt honvédek arcképgyűjteménye fogadja. Marcona, bozontos szakállas-bajszos férfiarckok néznek le ránk. Hány ifju évet szenvedt el a távoli Josefstadban, Kufsteinban és az aradi vár kazematáiban?

Este 10 óra 55 perc...

Az első szekrény a szabadságharc nagy alakjának, a dunavölgyi népi szívszörpesség első hírdetőjének, Kossuth Lajosnak ereklyéit foglalja magában. Egy díszes boton rajta az évszám: Torino, 1833. Egy esztendővel a halála előtt használta tehát ezt a görbe botot a „nagy száműzött”. Ott pihen a bot mellett turinj kesztüje, szivarcsipkája és egyéb apróságai. A többi ereklyét már a nagy államférfiu halála juttatja a múzeumi birtokába. Erősi Kossuth Ferenc, a szabadsághős fia levélben értesíti a múzeum igazgatóját. A megírt szívu ifju sorai mellett ott látjuk a család gyászjelentését, rajta a „mors imperator” érkezésének ideje: 1834 március 20, esti 10 óra 55 perc. A rangtegy gyászjelentés mellett a budapesti temelet rendezőinek karszalagját és a ravatal két csonka gyertyáját láthatjuk.

A következő szekrényben Tejeki Lászlónak, a nagynevű tragédiáírónak, a „Kegyenc” szerzőjének emléktárgyal sorakoznak. A falon emléklap Nagyszében bevételéről. A díszes írp közepén cirkaímas betűkkel a nagy hős, Bem apó neve. A különböző németnyelvű felhívások mellett ott van Haynau nagyváradi románnyelvű proklamációja is.

Lenkey százados gyermekcipellői

A múzeumban százával található a különböző osztrák börtönökben raboskodott volt szabadságharcosok által készített használati és emléktárgyak. Az egyik Josefstadban készült villa nyelén ezt betűzhetjük: „Műdön más nincs, ez is jó, a 19. század második felében”. Az egyik díszes divánpárnán azt olvashatjuk, hogy azt az aradi vár fogoly tisztjei készítették és jelkes honleányok csempésztek ki a városba, ahonnan kisorsolták. A pénzzel a sanyaru sorsu és táplálékú tisztjel: segítettek magukon. Egyik-másik rabságban faragott karperecen az október hetedik dátumot olvashatjuk, vagy a tizenhárom vértanu nevének kezdőbetűit. A busuló Pannonia alakját ki tudja mennyi türellemmel barkócsójta csipkefinomságra a nehéz tizenhatévre, súlyos vasra ítélt volt tiszt, aki emellett dohányosdobozokat, serlegeket és díszes emléketeket is fargesált. Két apró, horgolt gyermekcipőn akad meg a tekintet. Lenkey Károly, a híres gáncországi huszárszázad parancsnoka készítette az aradi várbau. Különben Petőfi tette Lenkey nevét halhatatlanná.

Avram Iancu és a Tizenhárom

Az egyik ablaknélyfedésben lévő fülkében az 1913-as ásatásoknál előkerült ereklyék láthatók. Egyszerű fájfadoban, kis cimkével és pecsétjél ellátva Schwejdel József, Vécsey Károly és Lázár Vilmos hamvait alkotnak: lenyülgözően félfajncos háromszöveget. Az eléjük állított két gyertya és faszálét minden fejrírásnál ékesebben mondja el ennek a végzetes napnak a történetét. A falon Jókai Mór díszmagyaros képe közelében az első gyászjelentés, de ez már a kégyezés évéből, 1867-ből, amikor szabad volt nyíltan is meggyászolni a tizenhárom emléket.

Külön kis szekrény tartalmazza Avram Iancunak az ereklyéit. Tilinkója, fényképe, botja, levelei egy nagy embernek és egy tragikus életű szabadságharcosnak apró emlékei, érdekessége ennek a fülkének, hogy aradi olajfajcményt láthatunk ott 1863-ból. A képen románok és magyarok fognak kezét a Szabadság-terén, ki-ki a maga zászaja alatt.

Lahner György vértanu tábornok bronzkoszoruja és Leltingen Károly tábornok, aki ugyancsak egyike volt a tizenháromnak, bórscákója mellett 48-as puskagolyok, a városra írt osztrák ágyugolyók idézik em-

lékezésünkbe a mindennél éjevenebben élő emlékeket.

Különös alakú tüskék lapulnak az egyik üveges asztalon. Acóhégyükkel az aradi várat ostromló magyar lovasságot alkarták a beemtorult osztrákok feljartóztatni.

Az „ugynevezett Kossuth-bankók”

Egy szekrényben csak Kossuth-bankók, szülkegpénzek, kincstári utalványok sorakoznak. Es mellettük mindjárt az anyona-as korának szigorú parancsai és rendeletei az „ugynevezett Kossuth-bankók” rejtegetők ellen. Bizony, egy-egy ilyen kis rózsaszínű pénzért bitó vagy golyó jrt Haynau idejében!

A nagy emlékek mellet a 48-as lázas napok kis emberi sorsai is meghúzódnak. Az „Aradi Hirdető” című napilap március 15-i számának első oldalán egy derék fehérmép ajánlkozik háziartási munkára és egy másik derekabb polgár valamj bécsi árut kinnál megvételre. Az ő apró emberi sorsuk mellett ott a po'gármester jelentése a pesti ifjuság megmozdulásáról. Így találkozik a történelem az élettel, itt a marosparti, csendes múzeumban.

Petőfi kardja

Petőfi pajkosnak is beillő kardja mellett ott látjuk a Nemzeti Dal egyik első nyomtatott példányát és a 48-as nemzetörök különböző kokárdáit. De a következő szekrény már ismét az elnyomatásról, a habsburgi

A nürnbergi ítélet margójára

Von Papent, a német köztársaság sirásóját és Hjalmar Schachtot, a hitlerizmus megmentőjét

kiszabadította a nemzetközi imperialista fináncióke

A világ hajadó és demokratikus közvéleménye mély megdöbbenéssel és felháborodással fogadta a nürnbergi ítélelnck azt a részét, amely három német háborus főbűnös: Papen, Schacht és Fritzsche felmentését tartalmazza. Nem jelenlétejen figurákról van szó ezekkel az emberekkel kapcsolatban. Nem Híjter vagy valamelyik cinkosa által beugratott vagy félrevezetett emberek a felmentettek; régi gazdasági szakember az egyik, hivatásos diplomata a másik, politikus a harmadik. Nem partonkívüli szakemberek, mint ahogy most el szeretnék hitetni a világ közvéleményével, hanem fajszejtők, akik Hitler hatalomrajutását elősegítették s a hatalomra kerülés után tevékenyen támogatták.

Papen közvetít

Visszagondolok a tizenhárom-tizennégy év előtti íróikre. Tiszán emlékezem az akkori európai sajtóra, amely a különben téves és nem egyszerű éppen a demokráciával szemben bűnös weimari német köztársaság sirásójának nevezte Papent és a hatalomra kerülő, de már a kezdetben a fenyegető gazdasági csőd elő néző hitlerizmus megmentőjének Schachtot. S ha felapozzuk a korszak politikai jrodalmát, a hitlerizmus hatalomra kerülését és 12 éves uralmát, láthatjuk milyen jelentős volt a szerepe a fasziizmus győzelmében éppen ennek a két átváltoan tehetséges embernek. A tehetség azonban kötelez s a kiváltoan tehetségeseknek még keményebben kell lakojniuk az emberiség ellen elkövetett bűnökért, mint az esztelen embernek.

Két kis írás került a kezembe éppen a két gonoszterv felmentése utáni napok-

szoldateszka pokoli bosszujáról beszél. Elfogatási parancs, Kolozsváron kijárlított nyomozólevél, egy-egy hős tiszt távoztatásában hozott halálos ítélet mutatják e kessű évek eseményeit.

A fáról nyugodt tekintetű férfiu néz a szemlélőre, Deák Ferenc arcképe ez. Ajátta rámban mentegombjai és kendője.

Damjanich mánakója

Több üveges muzeumi asztal tartalmazza a vértanu személyi ereklyéit. Ott látjuk Lázár Vilmos kardbotját, a kendőt, amivel kivégzéselkor szemét bekötötték, Schwejdel József tábornok kinevezését, Kiss Ernő pecsétnyomóját és eredeti leveleit, Damjanich János kitüntetésit, jegyzőkönyvét, mánakóját és a székér saroglyáját, amin a sebesült hős az utolsó utra indult. Szinte most is ököbészorul az ember keze, mikor a tintatartót látja, amiből a tintát mártották a kivégzési parancs aláírásához és az egyik alkalommal látja a pozsonyi kisdíák megkorbácsoltatásáról készült, Haynau remeiteljeiről szőő képet. A szinte száza tehető pisztolyok közül érdekes Gergel, Bem és Róza Sándor pisztolya.

Szinte könnybe lábad az ember szeme, mikor az egyik Pesten kivégzett szabadsághős utolsó sorait olvassa, vagy a feszületre néz, amit Vécsey Károly tábornok élete utolsó percéig a kezében tartott. Ez az ezernyi árnyékes emlék és a kilenc bitóból hasított szilánk mint égő tűz terjed az a múzeum termében és a szemléő jelki szemel előtt a jövőre írt történelmi utmutatás bontakozik ki.

FICZAY DÁNÉS

Tizenhatmillió ember

él nemzetiségi sorban a Dunamedenceben. Ez a tizenhatmillió ember tizennégyféle nemzethez tartozik. Szálkisterületeik a szó szoros értelmében egymásba folynak. A legnagyobb számu nemzetiség a szlovák, közvetlenül utána mi magyarok következünk. A szlovákok szálkisterületén csakhek, magyarok és németek is nagy számban laknak. Hasonló helyzetben él a magyar nemzetiség is. Az egy tönben lakó székelységen kívül például csupán Erdély területén egymillió magyar él szórányban, szigetelében, a románság közé beekelődve.

Ézgendő tehát egyetlen pillantást vetni a 68 millió embert őtárfó Dunamedence néprajzi térképének szinorglájára, hogy felsztába jöjjünk a helyzetel. Menten be kell látnunk, hogy ezen a területen tízza nemzeti államokat létrehozni, következőképpen ennek megfelelő határokat megvonni: lehetetlenség. Tizenhatmillió embert kellene megbolygatnunk, ősi szálkisterületének elhagyására kényszerítenünk, vagyis tizenhatmillió embert kellene tönkretögyünk gazdaságilag és lelkiileg egyaránt.

Világos, hogy ezt a megoldást, ezt a felelősséget épejméjü ember, becsületes politikus nem vállalhatja. Hícsmüre csak Hitler-féle népejlenez politikuskok törekedtek.

A kérdés megoldására, a békekesség megteremtésére egyetlen ut van: a mindnér nép számára egyenlő jogokat biztosító népi demokrácia megvalósítása. A népi demokrácia által a merev határok eltüntetése s végső fokon a különböző dunaj népek szövetségének létrehozása.

Természetes, hogy a romániai magyar nemzetiségnek a többi dunamedencei nemzetiségekkel, itt Erdélyben pedig különösen a velünk együtt élő román néppel karöltve, éharcoskúnt kell lüzdenie e célok megvalósításáért. Ime: ebből a felismerésből született meg a Magyar Népi Szövetség politikája és ebből a politikai elgondolásból a romániai magyarság választási jele. Az egyenlőség jelével indulunk a választásokra, az egyenlőség jelével a felegyenlőség, a népi demokrácia megvalósítására. Annak a népi demokráciának a megvalósítására, amely egyedül alapja a tizenhatmilliónyi dunamedencei nemzetiség s a közel 70 millió dunamedencei nép békéjének.

Nyilvánvaló tehát, hogy magyar ember nem szavazhat más jele a választásokon.

hozni a felmentettek háborus bűnösségére. A szovjetellenes és kis népek elleni háboru diplomáciai előkészítője von Papen és pénzügyi finanszírozója Schacht. Ezért tiltakozott minden szabadságszerető nép nevében a szovjet bíró felmentésük ellen. Ezért mentették viszont fel azok a bírők, akik az imperializmust, nagybankokat és a trösztöket szajgóják. Az angol-szász imperializmus Schacht szolgálatait fizette meg most, megmentve az ítéletet. Az ítélet azonban újabb szolgálatoikat is vár tőlük.

Schacht provokál

A nürnbergi felmentés ítélet szégyenteljes és arculcsapás a humanizmusnak, a demokráciának és szabadságszerető népeknek. Meggyalázása annak a sokmillió hősnék, aki a szabadságot pusztult el. Meggyalázása azon munkás, földműves, értelmiség és polgári mártiroknak, akik Párisban és a szerbiai hegyekben, Belgiumban és Norvégiában, Lengyelországban és a Szovjetunióban partizónharcokban vagy tusként legyilkolva pusztultak el. Meggyalázása a háboruba kényszerített kis népeknek: magyaroknak és románoknak, meggyalázása Bajcsy Zsibinszky Endre, Józsa Béla és a román szabadságharcosok emlékének.

Von Papent és Schachtot siettek szabadlábra helyezni a nürnbergi megszálló hatóságok. Eddő dolguk az volt, hogy fogadták a külföldi sajtó képviselőit. Von Papen kijelentette, hogy visszavonul a politikától. Schacht edő mondata pedig az a provokáló kijelentés volt, hogy fogadja alatt Berlijnben kommunisták kirabolták a lakóit. Így kezdődött, így kezdődött, hogy egy évvel a háboru befejezése után a világ egyik legnagyobb háborus bűnöse, a nemzetközi imperialista fináncióke egyik vezetője.

Cyórátkoznunk, bosszankodjunk, vagy szajgyellük magunkat, hogy ez megtörtént 1946 szeptemberében? Ne csodálkozunk, hiszen ha Eugenbergr legális pártot alakít hat az angol megszállási ügyvezető, akkor Schacht is szabad lehet. Ne bosszankodjunk és ne sajnogyluk magunkat, hanem inkább tanuljunk ebből az ítélelnél is. A tanult pedig csak egy lehet: küzdeni az imperializmus ellen, küzdeni a trösztök ellen, küzdeni az imperializmus írti ügyével, a népeket újabb háboruba beekényszerítő alkáró törekvések ellen.

JORDÁNY LAJOS

A Magyar Népi Szövetség Nőbizottsága

október 13-án délután 4 órakor Farkas-utca 7 szám alatti székházában, a Kund vezér-utcai óvoda guermekszereplőivel és hábszínházzal egybekötött

gyermekdélutánt rendez.

Gyermekek, minél többen jöjjetek el!

ERDÉLYI TANÍTÓMESTEREK

Misztótfalusi Kis Miklós,

európai hírű könyvnyomtató, betűmetsző, a szép magyar betűk üldözött mestere

Járom a temetőt, s eljűzem a korá öszt a... Kora ősz, azt mondom, de itt is... már érezhetőn, hűvös levelelte ábronzong...

megismerjék. A Károli-féle bibliját kevés példányszámban nyomták s bár nagyon drágán hozták forgalomba, a tizenhetedik század végére érezhetően megfogytakozott.

nehézséget jelentett a cél megvalósításában. A tárgyalások folytak, de a gyakorlati megvalósulás napról-napra halasztódott.

Képzeljünk magunk elé

egy harmincon tuí lévő alacsony termetű, lelkés, érzékeny és keveset beszélő teológus-embert, ki nekivág Holjandának, hogy tanulmányai elhanyagolása árán is beállhasson nyomdászinasnak és hogy az ott megfajandó magyar nyelvű biblia nyomtatására felügyeljen.

leginkább ezt szeretné minél előbb megtanulni. Majd a rendesen és úgy gáncsok, hogy meg van rá a lehetősége. Pár év ajatt elismerik, már-már világhírű betűmetsző. És jún a pénz, mert elárastják rendezéssel.

A cél, a magyar könyvnyomtatás ügye biztatja bizonyára, s az a tudat, hogy az akkori világ egyik legelőkelőbb, legjobban felszerelt nyomdájában dolgozhatik. A nyomdászattól már a kezdet kezdetén is a tökéletességre, a művészi kivitelre törekvő ember szemével nézi, nemcsak magát, a mesteriséget látja benne, hanem az eszmét, a gondolatok terjesztőjét, s a formában, a betűkön, a színes iniciálékon keresztül a szépségnek az érvényesítését. A betűmetszés érdekli.

Misztótfalusi Kis Miklós dolgozik már Lengyelországon, Svájc, Német és Svédország részére, Angliának, Arménianak is küldi a szebbnél-szebb betűket. Van olyan időszak a külföldi tartózkodásának, amikor „targoncával” szállítják házához a pénzt, s amint látjuk, mindenfelé elismerik. De a jándon hazagondol. „Elhossa az Isten az én szabadújságomnak is idejét, ejjő a tavasz és akkor a darvakkal én is szárnyra kerekedvén, régen elhagyott honomat megkeresem” — írja Patáki István professzornak Kolozsvárra.

Kolozsváron

aztán iszonyu álmosság, elmaradottság fogadja az európai hírű könyvnyomtatót. Három-négy nyomda működik akkoriban, de egyik sincsen kellőképpen felszerelve. A betűket koptattak, annyira, hogy izléssel dolgozó mester egyáltalán nem tudja használni. Maga Misztótfalusi írja, hogy egyik másik betűkészítést száz év óta használják, nem tud velük semmit sem kezdeni. Egyetlen cőpravezető megoldás mutatkozik, ha egybeöntik két egyházi nyomda készletét, s így a gyenge felszerelésű nyomdából megpróbálnak egy újat, az izlésnek s a követelményeknek megfelelőt összehozni. A úgy kavarog, végére hosszas huzavona után megoldódik. De ott van már a másik nehézség: az egyre jobban érezhető papírhiány. Ezen nehéz segíteni, mert bár a tizenhatodik században vannak már papírmanuálok, azok a mindennapi szükségletet nem tudják ellátni, s ezért Kolozsvár példáját a felvidékről hozhatja a pa-

pírost. Ez is nagy gondot okoz most Misztótfalusi Kis Miklósna, mert a kuruc-labanc háborúk miatt a szállítások megakadtak.

Példányszám tekintetében sem mutatnak a sok bajjal, nehézségekkel előállított könyvek jobb helyzetet. Készen áll a Misztótfalusi Kis Miklós uram, hogy „sohaem volt, s talán nem is leszen rosszabb ideje a Tipográfusoknak, mint e nyomorult időben, melyben a szegény ember csak a portionnak behossz szerét (adóját fizethesse meg) és egyébbnek ami nélkül nem lehet, felejtli a könyvet, amely nélkül (gondolja) elrehet”. Ilyen körülmények között nem csoda, ha hajdolklik a könyvnyomtatás s ennek folytán hajdolklik a kultúrélet. Hiába jön haza Kis Miklósunk Amstertamból, hiába kínálja könyvvel, a kor igényelnek megfelelő szép, művészi nyomtatással Erdély népét, mert ha olcsó is, de nem tudják megvenni.

Magyar Népi Szövetségünk Erős várunk, menedékünk Egyenlőség a jelölő a magyarak helye!

Végül is az európai híru nyomdász-művészt kénytelen tengődni vagy gazdálkodik fejlesztéséért.

A korát megelőző szellemek

és józandáknak mindig hájáró támadások, gáncoskodások is utóéletük közben. Nem is gáncoskodásokról, hanem üldözésről, perszszérül lélekkinzásról van szó, melynek kieslyes, ostoba rágalmarzói azt akarják elérni, hogy megtépázzák Misztótfalusi külföldről hozott tekintélyét, s eljertésék becsületes céljaitól. Alig van kultúréletünknek olyan szakasza, melyben az intrika olyan alacsony ösztönökből nőtt volna ki, mint Misztótfalusi Kis Miklós esetében, ahol a Pletyka, a kicsinyesség oly döntő hatásu lett volna, mint e nagyrahatott könyvnyomtató életében. Tervszerűen fosztották meg a művészi munka lehetőségeitől, s nyugodt, gyűmböcsözö életmódját. Megvonták tőle fokozatosan mindazokat a kedvezményeket, amelyek egy ilyen uttörő könyvnyomtatót megillettek. Tulozott adókat nyomtatták rá, s hogy életét nehezebbé tegyék, német katonákat szállásoltak lakásába.

Mindennel vadozták, amivel az önértékét megórhették. Még az is bántotta gögös, felfuvalkodott ellenfeleit, hogy egy sorban űlt vejük a templomban, s hogy felesége a nagy nyomdász-mester nevéhez és el nem ismert tekintélyéhez méltóan öltözködött. Jól látia a sértejtőnézetű könyvnyomtató, hogy az ő élete ejjenségek között már végtelen szenvedés, gyötrődés és merő halál. „Forgattam (megvaljom már most, mejjyet azejöjt) senkinek sem jelentettem, ott eljment a nagy desperatio miatt, hogy mivel jattam lehetjennek itt való maradásomat, és annyi eseléddel bajos bujdosni, vessem vissza feleségemet s gyermekemet a papokra, kik ezzel akarták az én lábaimat mintegy békóba vetni, és osztán egyes magammal úgy menjek el jnnét — ki; de viszont eszembe a jutván, hogy nagy a házasság köteje és ezek nélkül másutt is az élettem merő halál volna, valamikor eszembe jutának, később jöttem viszont a nyomorúságnak jarmába fogni nyakamat” — írja megható és megdöbbenő „Mentés”-ében. Es itt maradt és vivotott még hajálájáig. Közben tönkrement, ejsorvadtt egy hatalmas erőt rejtető ember élet, mely azért küldetett, hogy az általános művejtődést, a magyar nyomdászattal magásra emelje. Megvotlt hozzá minden Kis Miklós szerzői: tehetség, szorgalom, külföldön szerzett kiváló szaktudás, a nyomtatott betű iránt érzett végtelen ajárat, de a jévezetett egy gondolaton”, az öt körüjjájókk rövidittájásán, a vezetőemberek kicsinyes és féltékenyekdó feletjtéttségén.

ADAM ZSIGMOND

Elérkezem közben

egy betűmetsző, az erdélyi nyomdászati mesterének a sírjához és otyvcom a földet az emlékművön: „Európai híru könyvnyomtató, és betűmetsző. Mal helyesírásunk megalapítója. Igazságért ő is szenvedett. Huszöt lejke századok után örült diadalján” Bengeteg irónk, szellemi emberünk van, kik szenvedtek az igazságért, akiknek „buta” lejtük” évszázadok mujva, szerencsés esetben évtizedek után örülhet csak diadalján. Eljettük megemlékezésében, vivotdájában, apró, kicsinyes támadásokban örjöldő fej s még az a vigasztalásuk sem lehet meg életükben, hogy sorsukon az utókor majd épüdni fog, hogy az uánukjövöket nem fogják bánatni. Időrendben Apáczai után talán Misztótfalusi Kis Miklós a második, aki éjtőbét szenvedett, akik hajálra kinozott a gyüttöjt s a megemlézés,

Az ezerhatászázas évék vége felé történt, hogy a teljes szentírás, Isten kijelentéseit a teljes népretegek kezébe akarták adni, a teljes utravajóként, vigasztaló olvasmányegyként, hogy minél többen olvassák és

KOPPAN A VADGESZTENYE

Írta: BENEDEK MARCELL

Néhány órával indulás előtt látogatóm jött: egy falubeli fiatal asszony, akit még leánykorában tréfásan „kultúr-tikkáromnak” neveztem ki, mert tavalyelőtt, az otthon tájtött télen, segítségemre volt a felolvasással, szavalással, énekléssel összekötött fonó-esték megszervezésében. Hallotta, hogy elutazom s most sietett, hogy a nőszojvetés estéire, meg a fonó- és kukoricafosztó estékre anyagot kérjen tőlem.

Nyáron a magamfajta embernek semmi hasznát nem veszi a falu. Az emberek dolgoznak, hajnaltól késő estig, többnyire vasárnap is. Mikor júnna eszikbe az, ami „haszonlatlan, de szép s ez érdeme?” Az ide, a nyomasztó hőségben, még arra sem volt kedvük, hogy munka közben egy-egy nőit megversszenek.

A szépség vágya, igénye a vadgesztenye koppanásával egyjűdében költözök be a falu lelkébe. Akkor ébred fel az a sóvárgás, amelyről Platon beszél s amely emberi lélekben, ha szunyajt is, egészen el nem alhatik soha.

Milyen rosszul szolgálták ki mindmostanáig ezt a sóvárgást! Milyen hitvány, kispolgári limonádézni giccsekkel találkozólan ezen a falusi estéken s hány esztendő munkája kell még ahhoz, hogy az elrontott, meggyomorított lelést helyre-nyesgessük valahogyan! Az elbátott szindarabok, versék, dalok nagyjobbira a Színházi Élet és hasonló „foljótjatók” régi éjfoljamaiból kerülnek elő. Azt az anyagot pedig, amelyet szegényes falusi

könyvtárból kiválogatok, néha bizony csak csöndes, de szívós ellenkezés legyőzésével lehet a falu a rájukmálni.

A nép mindent szivesebben néz és hallgat meg, mint a maga jőkismert életét. Nemcsak propagandát nem júr meg a művészetben (amiben kitűnő szocialista írók is igazat adnak neki), hanem a realitástól is huzódózik. Nekj is van joga, hogy álmodozék. Es a költőnek többek közt az is a dolga, hogy ő hozza meg, mint Petőfi mondja, az „édes álmat a kemény nyoszolyára”.

Csak hogy emelje a köteleltségnek a teljesítését nem szabad többé a giccs-költőknek átengedni, akik az álmat egy győtkeresen hazug „uri” élet képeinek alakjában, izletszerűen szállították — voltaképpen nem is a népnek, mert arra nem gondoltak, hanem a városi fél-vagy kispolgárnak, akitől aztán ez a kétesértékű művészet tovább csuszott a nép, a falu népe felé.

Álmat a népnek — mondanom sem kell, nem azért, hogy narkotizáljók; nem azért, hogy álmodozás közben lemondjan a valóság megismeréséről s a cél megjavitásáról. Erdéklj őt a valóság s a jobb élet lehetősége is, amikor kifejezetten arról van szó; amikor tanultj hívják. De el kell ismerni és megfelelté módon kell kijelgíteni azt az igényt, amely bennünk szóval meg, amikor Beethoven zenéjét akarjuk hallani. Azt az igényt, amely élt a vadgesztenye kicsi gyüttjöjtöjtőjében is, ami-

koi csak azért akart valamit, mert gyönyörködtött a szépségében.

Tudom, hogy történt már egy s más ezen a téren. De kevés a könyvben megjelent alkalmas szindarab, kevés a vers- és dalgyűjtemény, kevés a néphez is szóló elbeszélő írás s még nem találtuk meg a módját annak, hogy el is juttassuk a faluba azt a keveset, ami megvan. A nehézségek itt még nagyobbak, mint a magasabb kultúra terjesztésében; mert az arravaló író is kevés. Ha mégis, töké- és papírhiány ellenére, megjelenik egy-két alkalmas könyv, az ujságot alig olvasó falu tudomást sem szerez róla. Ha tudomást szerez: még mindig nagy probléma egy könyv postai megrendelése. A falusi értelmiségnek is idegenszerű gondolat volt az, hogy postautalványt vegyen és megrendeljen egy könyvet: kultur-éhségért azért zsákmányolhatta: ki a könyv-ügynökök, amikor még divatja is lehetősége volt a részletre való könyvárusításnak.

Az alkalmas írók megmozgatása mellett a könyvterjesztés kérdéseivel is foglalkozniuk kell azoknak, akiknek a népi szociális és kulturális fölemelés mellett — a nép álma is szívón jekszik.

Amnyi haszna mégis volt hát a vadgesztenye lekoppanásának: talán lesznek, akik elgondolkoznak azon, amit elmondtam.

De ha valaki esetleg tudja, hogy a vadgesztenye egyjűdében is hasznos gyümölcs, hogy például a nemek fogort vagy robbanószerrel készítettek belőle; kérem, ne mondja meg nekem. Ha dd érzem továbbra is a „haszonlatlan” szépség jelképek.

A mikor elutazás előtt bucsuzól még egyszer bejárom a baconj kertét (ez a bucsuzás évéről-évre fájdalmasabb: egyre kevésbé tudja az ember, hogy visszatérhet-e még valaha) — egy fényes, barna vadgesztenye koppan a vállamra. Mintha a kert maga is emlékeztetni akart volna, hogy vége a céltalan bolyongásoknak, ezentul mindig csak menni, sietni lehet valahova.

Egy pillanatra elfogott a kísértés, hogy behajoljak, felvegyem és eltegyem a vadgesztenyét. Ellenálltam a kísértésnek, mert ahogy ellenállok már harmadik esztendője. Nincs aková tegyem, Husz és jnéhány esztendővel ezelőtt még öszgyüttöjttem a legszebbeket, legnagyobbakat valakinek, aki gyönyörködtött benne. Játszóit vejtük, fényesre törőlte, ráaggatta, telogajta erre-arra és sokáig tele babahízikójában. Aztán a sírjára jtem ki minden őszel. A temető útját s sorban szegélyezték a vadgesztenyével, a kicsi sirt akár befödhettem volna a gesztenyével. De ezt a sirt már karöltök ée nem látogathatom meg.

A mikor még meakérdezhettem a kicsi falójját, hogy mit szerez a vadgesztenye hiszen tulajdonképpen semmit sem tevel csindáni, csak ide-oda rakogatást sejtlete: — Oh,an szép!

Ez azóta a vadgesztenye jölképez szorban a szőpet, amely Kant szerint érettkül tetszik és Madách szerint hallatlan.

A baconj bucsuzó-sétát pedig most is ezen nap eszenbejuttatja a hulló vadgesztenye sűrű koppanása a kolozsvári téren, ahol már nem bolyongok, hanem sietve megyek valahova.

HIREK

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi naplappja.

Kolozsvári szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassai-utca 7. Távbeszélő 258.

*

A magyar Golgota

vértanúinak állít emléket legújabb számában a „Falvak Népe“. Vezércikként Vársárhelyi János református püspök írta utalva arra, hogy a két világháború retentese szenvedési után az emberiség legjobb, legnemesebb lelkei arra törekednek, hogy a világ életének olyan új rendjét alakítsák ki, amelynek keretében a kis népek számára az igazság és szereket törvényre szereznek biztosítsák a nyugodt, alkotó munkás élet lehetőségét és az egymásnak megbecsült népek megteremtését az a nemzetközi életrendet, amely egy újabb háború kiküszöbölésével és lehetlenné tételével fogja össze a világ népeinek alkotó erőit, az emberiség áldásos fejlődésének szolgálatába.

A lap külpolitikai rovata ismerteti az utolsó hetek fontosabb eseményeit, belpolitikai rovata pedig utal Groza Péter miniszterelnök üzenetére, amely szerint: „A kormány legfontosabb feladata, hogy az együttélők népek közötti különbséget eltüntesse. Országunk demokratizálásának folyamatában a nemzetiségi egyenjóság egyik talpköve az új ország épületének“.

Az időszerű gazdasági szaktanácsoktól kivül, szövetségi tájékoztató, az asztalok és leányok rovata, az irodalmi részben Létay Lajos és Horváth István hangulatosa verset, a Romániai Magyar Irók Szövetségének választási kiadványa és a törvények, rendeletek ismertetése egészíti ki a „Falvak Népe“ legújabb változatot tartalmú számát.

KOLOZSVARI SZOLGALATOS GYOGYSZERTÁRAK, Október 12-től október 18-ig szolgáltatnak: Egyszerű (Szabadság-tér 10), Demeter örökösök (Mócsok-utca 2), dr. Csereznys (Málnovszki-tér 13), Hargita (Horea-ut 1) és Aesculap (Vitez Mihály-tér 23). Egész éjjel szolgálnak október 12-től október 15-ig bezárólag: Egyszerű és Aesculap gyógyszertárak.

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG IRISZTELEPI NAGYGYŰLÉSE, A Magyar Népi Szövetség helyi szervezete ma, vasárnap délután 4 órakor az irisztelepi 9. számú iskolában kulturfeladással kapcsolatos nagygyűlést tart. Né és férfi testvéreink megjelenésére feltétlenül számítunk.

A REFORMATUS LEANYFÖGIMNAZIUM október 14-én, hétfőn délelőtt fél 11 órakor tartja évnnyitő ünnepélyét a Farkasutcai templomban. Az évnnyitőn a szülőket és más érdeklődőket is szívesen látja az igazgatóság. A tanulók negyed 11 óra gyülekeznek az iskola udvarán.

UNITÁRUS KÖZÉPISKOLAI TANULÓK FIGYELMEBE! Az Unitárius Egyházközség felhívására az Unitárius középiskola tanulóit meghívja a Kossuth Lajos-utcai templomban október 14-én, hétfőn délelőtt 9 órakor lesz.

A NYOLCADIK GYERMEKET VÁRO MAGYAR ANYA lapunkban közzétételére a megértő szívekhez, hogy biztosítsák az újszülött részére a legbiztonságosabb, nélkülözhetetlen babaközeliséget, élénk visszhangra és megértésre talált. Szerkesztőségünkhez Virág Aladár négy darab kis réklit és egy darab főkötőt, Molnár Jánosné 3 darab ingecskét, egy főkötőt, egy pár cipőcskét, egy pár kesztyűt, két macskónadrágot és egy köldökpólyát, N. N. pedig két darab kis inget küldött be, hogy a kis ruhaneműket juttassuk el a várandós anyának. A nemes lelkűkre való szeretetadományokat ezután nyugtázzuk és a súlyos gondokkal küzdő családhoz eljuttatjuk. Az anya örömkönnel fogadja a megújított születését.

A JELELTEK 78,5 SZAZALEKA VIZSGAZOTT SIKERREL A KOLÓZSVARI MAGYAR ERÉTSÉGI. A Református Közéleti Központ (Közéleti Központ) által, ahol dr. Vesean Teofil egyetemi tanár előnévelésével az államkandalló gimnáziumok növendékeit vizsgáztatták, kihirdették az eredményeket a vizsgázóknak 116 jelölt közül 91 (78,5 százalék) felele sikeresen a vizsogát. A legjobb eredményt a következők érték el: Hamburg Péter 9,08, Czodik András 8,42, Kohn Ottó 8,17, Kovács György 8,08, Bartis Margit 7,75, Róth György 7,75, Kaban Ilona 7,66 és Kovács Margit 7,50 átlagos osztályzattal.

Ma, vasárnap alakul meg Kolozsváron az Ujjáépítési Szövetkezet

KOLOZSVAR. — Kolozsvár Ujjáépítési Szövetkezetének kezdeményező bizottsága ismételtelen figyelmeztető-mindazokat, akik üzletelésre jegyzeteket, vagy ezután kívánnak belépni a szövetkezetbe, hogy az alakuló közgyűlés ma, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a városközpontjában és ezen feltétlenül jelenjenek meg. Az alakuló közgyűlés fogja megválasztani az alszabályok szerinti szövetkezet

vezetőségét is. Különösen fontos, hogy az érdekeltektől társadalmi rétegek (építőiparosok és rokonszokmabéliek, mérnökök, építőipari munkások, ház és telekajajdonosok, stb.) minél nagyobb számban legyenek ott.

Felhívjuk a rétegek szervezeteinek vezetőit, hogy ennek sikere érdekében sürgősen tegyék meg a szükséges intézkedéseket.

A MNSz marosvásárhelyi női csoportja új vezetőiséget választott

MAROSVÁSARHELY. — Október 5-én tartotta meg a MNSz marosvásárhelyi női csoportja tisztújító közgyűlést. Kovács Gyuláné megújította után Vidovszky Erzsébet központi kiküldött beszélt kedvező marosvásárhelyi benyomásairól és a nők egységét méltatta.

Kacsó Sándor, a MNSz országos alelnöke értékes előadásában kifejtette azokat a feladatokat, melyek az erdélyi és általában a Romániában élő nőkre várnak.

Kacsó Sándor lelkesítő beszéde után a közgyűlés Antalffy Endréné választotta meg korelnöknek és jelölőbizottságot küldött ki. Gocsmanné Nagy Pálma felolvas-

ta az új vezetőség névsorát, amelyeket igazhangulag és bizalommal elfogadtak. Az új vezetőség tagjai a következők: Disznalók Kapdó Erna, elnök Kohler Kálmáné, alelnökök: Soós Józsefné, dr. Lőrincziné és Oroszlán Samuné, titkár Szentágotai Emma, gazdasági felelős Domahidiné, szervezeti felelős Radó Kálmáné, kulturális felelősök: Gocsmanné Nagy Pálma, Farkas Jenőné, Nemes Jenőné, pénztáros Gampe Józsefné, szociális felelős Vörös Józsefné.

Az új vezetőség nevében Kohler Kálmáné mondott köszönetet a bizalomért és lelkiismeretes munkát ígért.

NEPFEJESKÖLŐTÁRAN, A híres kőorvos Tejedéltályban, ahol Párfi Sándor névesorvosok töltötték, Földes Károly szatmárnémeti tanár igazgatása alatt október 16-án nyitják meg a Magyar Népi Szövetség szatmárnémeti népfőiskolája. A népfőiskola demokratikus szemléletű felvilágosító tanfolyamokat rendez az egész megye területéről egybegyűjtött fiatal kiküldötteknek a történelem, irodalom, közgazdaság és köznevelés köréből. A népfőiskola megnyitására meghívta a magyar politikai és művészeti élet vezetőit, valamint a Mórlez Zsigmond-Kollegium több tagját is.

FELHÍVJUK AZ ÖSSZES ELLÁTÓSZERVEK VEZETŐIT és a vezetőségi bizottságok elnökeit, hogy az ellátószervek részére nyújtandó kölcsön jegyzésére vonatkozó megbeszélést október 14-én délután 4 órakor a közéleti hívatál 12. számú szobájában jelenjenek meg. Az ügy fontosságára való tekintettel kérjük a kivétel nélküli megjelenést. Közléskészítési hivatal.

PÁLYÁZATI ALLATORVOSI ALLASOKRA. A földművelésügyi miniszterium költségvetéséből fizetendő alábbi állatorvosi állásokra 218.940. szám alatt hirdettek pályázatot, amelyeket kintnevezés, tiszteletdíjjel, amelyeket kintnevezés, tiszteletdíjjel, amelyeket kintnevezés, tiszteletdíjjel. A pályázati kérelmeket október 14-én délután 4 órakor a közéleti hívatál 12. számú szobájában jelenjenek meg. Az ügy fontosságára való tekintettel kérjük a kivétel nélküli megjelenést. Közléskészítési hivatal.

ÁLLATORVOSI ÁLLÁS, nagyszabon II. köréllatorvosi állás. Pályázat határidő 1946 október 30.

HALALOZAS. Fájdalommal tudatjuk, hogy Horváth Endre, a Minserva-nyomda gépszervező műszere október 12-én váratlanul meghalt. Temetése október 14-én délután 5 órakor lesz a köztemető nagykápolnájában. A gyászoló család.

MAGYAR TANULÓK TALALKOZÓJA ARADON, A Magyar Népi Szövetség országos közművelődési bizottsága közli, hogy az aradmegyei magyar tanítók és tanárokat demokratikus átképzőtanfolyama október 17—20. napjain zajlik le Aradon. A találkozó mintegy százötven magyar tanító és tanár vesz részt a előadókul Kós Károly, Jordáky Lajos, László Gyula és Nagy Zoltán egyetemi és főiskolai tanárokat is meghívták. A tanügyi kérdések előadását a kolozsvári Magyar Tankerületi Főfelügyelőség küldi ki. Az értekezleten résztvesz Csákány Béla dr. is, a MNSz aradmegyei választási megbízottja. A találkozó találkozásra alkalmasból bemutatják a MNSz működéséről készült keskenyfilmeket.

MUSOROS SZÜRETI MÜLTASAG, Ma, vasárnap délután 6 órakor a Farkas-utca 7. számú múros szüreti bájt rendez a Kövártelepi Hangya „Kajáka“ Szövetkezet bombasújtó otthona újraépítésére.

1946. október 14.

Kedves és felejthetetlen volt Párkányi Károly komikus, aki képfogyatékos és kegyes és vidám tréfákból, amelyekkel mindannyiszor harsány derítette a közönséget.

De ami a „Music Hall“ művészete volt a művész tejszaktómányon túl is a közönség előtt, az az a közönség, amelynek ezeknek a művészeknek a jelenetét ajált sikerült a nézők szívére létezőniük. Már az első, második szatmárnémeti előadások után tudták, hogy a közönség barátaivá tudták válni, amelyeket ezeknek a művészeknek a családunk tagjaivá. Sajnáljuk, hogy a rendezők nem szerették a konferéba a közönség egyetemes s így a majdnem tiszta magyar közönségnek a legjobb részével sem sikerült mindig megörtenie a román beszédet. Nem hiszük, hogy jómagyar tolmács ne akadt volna Kolozsváron.

Megsértették a műsörtériumot

KOLOZSVAR. — Amíg a közönség a rólestere Machavelli szeporkázó kómájá, „Mandragora“-ján muvat, a színház újabb vidám, zenés darabot készített. „Magsértették a műsörtériumot“ hangulatos, mulatózó fordulattal telített francia operett, tele tréfával, muzsikával. Dorina Ilona a darab údvöskéje, ő a műsörtérium, aki a keresztül, megsértik a műsörtériumot. Aki a sártsá elköveti, a köztársaság Kovács György ebben a vídám szerepe, mint mindig, remeke ml fog.

A műsörtériumot Sankászky Endre, Józsa Bárá Margit, Csőka József, Flóra Józsa és Sugár Jenő gondoskodnak a bonyolult makról és a kacagtatóbbnál-kacagtatóbb helyzetéről. A kegyemes, fülbemászó muszika teszi feljessé ezt a bájos, vídám operettet a „Magsértették a műsörtériumot“, amelyet Lantos Béla rendez és Szabó vezényel. Kedden este kerül bemutatásra, illetve felújításra és a jövő hét műsorán a kifutó operett tölti ki.

A Magyar Művészeti Felügyelőség értesíti Gáthi Magdát, aki színházi művészi engedélyt folytatott s jelenleg ismeretlen helyen tartózkodik, hogy a Színház Vezérigazgatósága a működési engedélyt a Magyar Művészeti Felügyelőségre Kolozsvárra jelküldje s annak átvételén személyesen, vagy megbízottja útján előbb jelentkezzék.

A KOLÓZSVARI „SZENTGYÖRGYI ISZTÉVÁN“ ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap délután 4 órakor: Cigánybáró (Jegyek sorszáma 37.)
Este 7 órakor: Mandragora, Kovács György fellépésével. (Jegyek sorszáma 88.)
Hétfőn este 7 órakor: Cigánybáró. A szervezett munkásság részére tartandó előadás. Erre az előadásra a pénztár jegyeket nem árusít. (Jegyek sorszáma 40.)
Kedden este 7 órakor: Megsértették a műsörtériumot, Kovács György fellépésével. (Bemutatóbérlet 6, szám, Jegyek sorszáma 39.)

A KOLÓZSVARI ROMÁN NEMZETI SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap délután 3 órakor: Nebánijáró (Matiné.)
Kedden este pontosan 7 órakor: Biráné. Csütörtökön este 7 órakor: Vendégtársulat előadása.

KOLOZSVARI MOZIK MŰSORA:

Capitol: Az amerikai sasok. Előadás kezdete: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.
Corso: Három suhanc és egy csútr. Körös névvelés. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.
Rio: Az amerikai sasok. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.
Royal: Irene. Előadások kezdete: 3, 5 és 9 órakor. Músonon kívül új hirodó. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.
Soleat: Pértet keresek. Kacagtató magyar vjgjáték. Előadások kezdete pontosan: 3, 5, 7 és 9 órakor.
Uránia: 3:1 a szerelem javára. Bársony Dána. Rózsahegy.

MŰVÉSZET — SZÍNHÁZ

Óriási sikerrel mutatkoztak be a leningrádi „Music Hall“ művészei kolozsvári

KOLOZSVAR. — Határozott közönség jelenlétében mutatkoztak be Kolozsváron a leningrádi „Music Hall“ romániai körúton lévő művészcsoportja a „Szentgyörgyi István“ Allami Magyar Színházban pénteken este megtartott előadásán. Az ARLUS rendezésében megtartott előadás újabb fényes bizonyítéka volt a Szovjetunió egészséges művészeti politikájának, amely az egyéni, a legmagasabb fokra emelt teljesítményt mindig a legszebb népi rétegek nevelésére és szórakoztatására használja fel.

Mindenekelőtt azt kell megállapítsuk, hogy a szovjet művészek néhány kolozsvári előadása után nagy várakozással tekintünk a „Music Hall“ művészcsoportjának fellépése elé. Várakozásunkban nemcsak hogy

nem csalódtunk, de a kétórás műsor messze felülmúlta minden várakozásunkat. Egy fehér szmokingos fiatal művész kezdte a ragyogó est műsorát Csajkovszkij „Melo-dia“-jának, Rjmszkij-Korsakov „Dongójá“-nak, Chopin egy keringőjének s végül egy magyar csárdásnak leheletfinom művészi előadásával.

Sorra következtek ezután a szebbnél-szebb táncok, rendkívül káprázatos zsonglőr és lélekzetlélítő artista mutatványok. Különösen hatástanos tömegükere volt egy ezüst bajettáznak és a Tamara Alexandrova Pútinia és Leonid Szemjonovics Maszjankov párt egyensúlyozó művészek mutatványának. A stépiáncos párt a közönség nem akarta leengedni a szinpadról.

Nem kanya nyugdíj? Nincs elintéve nyugdíjügye?
Kései utlevéle, utlevelet akar? Névátíratást?
Ipári, kereskedelmi iratok? Bukarestben vagy bárhol vidéken minden ügyét elintézi, iratát, okmányait, engedélyeit kiváltja és beszerzi a

MONDIALIRODA

Törvényes keretek között szakszertű, pontos munka.
38 MONDIAL vezérképiselet az országban és számtalan fiók. Kolozsvári és körzeti vezérképiselet

EURÓPAIRODA

Str. Universitatii — Egyetem-u. 4. Tel. 778.

Melacot cserélek
pelingi vagy néma
rúcsért.
Kökert-utca 69.

Sürgősen keresek
belvárosban
családi kertés házat
2—3 szoba komforttal, 70 milliárd
azonnal készpénzzel fizetek. Sürgős
jelíre leveleket a kiadó
kérek.

Rendkívül súlyos ítéleteket hozott a zabolai, bölöni és mezőbándi tömegpereken a háborus bűnösök ügyeivel foglalkozó kolozsvári ítélőtábla

KOLOZSVAR. — A háborus bűnösök ügyeivel foglalkozó ítélőtábla befejezte munkáját, az utolsó napon is súlyos ítéleteket hirdetve ki.

Elsőnek a háromszékmezei Zabola és Bölöny községekből való ötven földműves ügyében hirdettek ítéletet. A vádirat azt közölte a részben jelenlévő, részben távollévő zabolai vádlóktól, hogy kevéssé teljesítettek a román lakossággal és leggyakrabban a románok által emelt költségekkel szemben. A zabolai Mátyas Antal, Horai János, Horai Dénes, Varza György, Kereses József, Birtalan István, Birtalan József, Balj Mihály, Balj István, Balj Jenő és Balj János vádlottakat 3-tól 5 évig terjedő börtönbüntetésre ítélték.

A bölönic ellen az volt a vád, hogy a község román lakosságát rá akarták venni, hogy elhagyva nemzetiségüket, térjenek át magyar vallásra, kegyetlenkedtek és csufolkodtak a román lakossággal. Ennek a vádnak alapján Szabó Géza, Forró Lajos Nagy Imre, Németh Ferenc, Kissgyörgy Sándor vádlottakat 5—5 évi, míg Szolga Józsefet, ifj. Dregus Tamás, Antal Sándor, Gergely Imre, Both Lajos József, Kádár Vilmos, Molnár Pál, Demeter Aron Kovács István, Pál Sándor, Tóth Sámuel és Gergely Sándor vádlottakat 7—15 évig terjedő börtönbüntetésre ítélték.

Aranyos-Torda megyének Mezőbánd községben meggyilkoltak egy román

embert. Az ítélőtábla bűnösnek találta a vádlottakat, a következő ítéletet hozta: Szilágyi Ernőt, Szabó Mihályt, Réteszi Mozes, ifj. Tollas Károlyt életfogytiglani kényszermunkára. Szabó Zsigmond, Székely Miklós, Lőrincz Albert, Perlati István vádlottakat tízévi, Osváth Sándort, Bartha Ferencet 3 évi, Kiss Márton, Szabó P. Lászlót 2—2 évi, Renc Jenőt egyévi börtönbüntetésre, Fekete Pétert egyévi javítóintézetre, Huszár Árpád és Nagy Sándor vádlottakat 3—3 havi fogházbüntetésre ítélté.

A Magyar Népi Szövetség központja a történet kijelentéseket elítéli, viszont a kisembereket sújtó feltűnően súlyos elítélések felülvizsgálását kéri a kormánytól.

Amanista cukorral, a vasgárdista étolajjal feketézik Nagyváradon

NAGYVÁRAD. — A nagyvárad állambiztonsági osztálya két ma- nistát ért tetten feketézésen, akiknél a házkutatás során egész sor súlyosan kompromittáló, izgatott iratot találtak.

Az egyik letartóztatott, Roxin Gheorghe nemzet rum. és lőkörnyáros, aki ellen cukor- rejtéjezés miatt indult eljárás. A rendőrség egyenlő díszetbe vett egy asszonyt, aki hat- ezer lejért árulta a cukrot. Kihallgatása

során beismerte, hogy a cukrot Roxin Ghe- orghe gyártótól, a „Geroc” rum- és lőkör- gyár tulajdonosától vette. A rendőrségi ház- kutatás során ötven kiló cukrot találtak Roxinnál. De a cukron kívül pojtikájkag is kompromittáló iratokat találtak, ami nem is csoda, hiszen Roxin Gheorghe dr. Roxin Teo- dotnak, a manista párt bjhari elnökének unokaöccse, aki a bécsi döntés előtt a fekete- szesz panamával tette ismertté nevét.

Ugyancsak feketézés miatt tartóztatták le Jancu Simion volt tüzoltőparancsnokot. Jan- cu, aki vasgárdista üzemei miatt már 1938- ban a kolozsvári adbírótság elé került, öt- száz kiló étolajat tartott feketén áruba bo- csátani. A házkutatás során vasgárdista röpcédulákat, szervezési utasításokat talált nála az állambiztonsági hivatal.

Mladketőjüket az ügyészségnek adták át, ahol tovább folyik ellenük az eljárás.

Miért jut el hamarabb Udvarhelyről egy levél Bukarestbe, mint Csikszeredába?

SZÉKELYUDVARHELY. — A székely városok közül talán Udvarhely érzi leg- inkább azt a bonyolult és nehéz postal forgalmat, amelyért a gyer vasuthálózat miatt most a Székelyföld szenved.

Ma például Udvarhelyről egy levél az áll- ban kilométerre lévő Csikszeredába, Vá- ráshegyre, vagy Sepsiszentgyörgyre négy- t nap alatt ér el, mert a posta jelenleg csak a vasuti forgalomba van bekapcsol- tva, ami pedig annyit jelent, hogy Maros- várhegyre Segesváron át Székelykocsár-

don keresztül megy a levél. Csikszeredáig pedig még tovább, akár a Segesvár—Maros- várhegy, akár a Segesvár—Brassó—Sep- szentgyörgyi vonalat vesszük.

A háboru előtti időben jtt a levélfor- galmat az a sűrű autóbuszforgalom bonyo- litotta le, amelynek gerincét jtt a CFR autóbuszforgalom adta. Jelenleg az a hely- zet, hogy még nincs megállapodás a posta és az autóbuzsárság között, így azután a levél- és csomagforgalom a Székelyföld belső életében rendkívül késedelmet okoz.

Például hamarabb megy el egy levél Ud- varhelyről Bukarestbe, vagy mondjuk Szat- márra, mint a szomszédos megyékbe.

Egész Udvarhely vármegye, sőt az egész Székelyföld kérése az lenne, hogy a posta- igazgatóság állapodjon meg ismét az autóbuzsársággal és tegye lehetővé, hogy legalább a levélforgalom autóbuzsázon le- gyen lebonyolítható. Reméljük, hogy a postalgazgatóság meg is találja a módját annak, hogy a jelenlegi türethetlem állapo- tikon minél sürgősebben változtasson.

Női nagygyűlést

tart szerdán a Romániai Demokrata Nők Szövetsége. Ez a nagygyűlés mintegy megerősítése lesz annak a küzdelemnek, amit a párizsi világkongresszuson, a De- mokratar Nők Világszövetségének alakul- tásakor 80 millió asszony képviselői vál- lajtak. Azóta a világ minden részében harc szövetségre lépett asszonyok ko- mely és elszánni küzdelmet folytatnak a felszámolás végleges kijáratáért és erős szociális munkát dolgoznak együtt a demok- ráciát építő férfiakkal.

Most, amikor Románia történelmében először hajthatja szavát az asszonyok tábora, szillettésre és iskolai végzet- tégre való telítmény nélkül, földműves- asszonytól a háziasszonyig, a demokrata nők fokozottabb munkájával és minden ed- diginél erősebb felelősségtudattal kapaso- dónak be az ország újlépítésébe.

A szerdai nagygyűlés a Romániai De- mokratar Nők Szövetségébe tartozó román, magyar és zsidó nők nagy összessége előtt, a gyermekelnk életét biztosító tartós bé- kéért és gazdasági, politikai, valamint társadalmi téren való egyenlő jogok biz- tosításáért folyó küzdelmet erősíti meg.

A nagygyűlést Chisu Paulina és Fülöp Erna nyitja meg, majd Livezeanu Elena bukaresti képviselő és Miráz Zsuzsa ko- lozsvári munkásnő beszél az egybegyű- lésről.

A Romániai Demokrata Nők Szövetsé- gének kolozsvári nagygyűlését szerdán délután 3 órákor jó idő esetén a Szabad- ság-téren, rossz idő esetén a Diákházban tartják meg.

S P O R T É L E T

A tiranai Balkán-Olimpián

Románia—Jugoszlávia 2:1 (2:1)

Sorozatos román győzelmek az atlétikai számokban

TIRANA. — Péntek délután 30.000 főnyi nézőközönség előtt játszották le a román- jugoszláv válogatott labdarugómérkőzést, amelyet szép és változatos küzdelem után a román csapat 2:1 (2:1) arányban megérdemelten nyert meg a csehket verő jugoszlá- vokkal szemben.

A vezető góllt a román csapat a 18. perc- ben Reuter révén érte el, majd a 24. perc- ben Fábján II. volt eredményes. A 42. perc- ben a jugoszlávok Szimonovszky révén 2:1- re javították az eredményen. A második féldőben mindkét csapatnak számos gól- helyzetete volt, de az eredmény nem válto- zott.

A román csapat, amely Lezaneanu, Rit- ter, Negrescu, Simatec, Mészáros, Bacuti, Fábján II., Reuter, Spio,mann, Perényi, Tóth III. összejárásiában játszott, megérdem-

elten nyerte meg mérkőzését. A mezőny legjobbjai: Mészáros, Ritter, Perényi és Tóth III. volt, míg a jugoszláv csapatból Horváth, Csájkovszky és Wölfl emelke- dett ki.

A bolgár Zlatareff a mérkőzést hibátla- nul vezette. Határjelzők: a román Radu Istrati és a jugoszláv Milancics volt.

A mérkőzés szünetében a román Balkán- váltó Talmaciu, Moina, Lupas és Gergely összejárásiában 3 perc 23 másodperc alatt győzött Jugoszlávia, Bulgária és Albánia előtt. A 200 méteres síkfutás győztese Moina (Románia) lett 22 másodperccel, ugyancsak Moina nyerte a 400 méteres síkfutást is 49.4 másodperccel, míg a női távolugrásban Luiza Ernest lett az első 520 centiméteres ugrásával.

A mai kolozsvári sportműsor

KOLOZSVAR. — A szatmári Törökvs— Victoria NB II. mérkőzést ma, vasárnap délután fél 4 órákor játézzák le a városi sporttelepen a tordai Ghjlezak dr. vezetése- vel. Előzőleg fél 2 órákor a Haggibbor—Mjnerul mérkőzés kerül lejátszásra. Vezető Sipes István.

A román kispályán délelőtt 9 órákor a Dohánygyár a Schull-kendőgyár csapata ellen, majd 11 órákor a Fermeta a Locomo- tiva ellen játézzik. A Dermata-pályán dé- lelőtt 9 órákor a Dermata—CFR ifjúsági, majd 11 órákor Dermata B—KKASE kor- rületi bajnoki mérkőzése lesz.

Balkán Labdarugó Bajnokság döntőmér- kőzéséről, a tiranai Balkán Olimpián Já- tékok záróünnepségéről, a Kolozsvár—Bukarest városok közötti labdarugómér- kőzésről, a Nagyváradon játszó Kolozsvár veres csapatának játékáról, a Victoria—Törökvs és a Dermata—CFR (Torda)—NB II. mérkőzésekről, valamint a Romá- nia körüli nemzetközi kerékpárverseny érdekességeiről. Található szelvény egészül ki a tartalmas számot.

A „Világosság-Sport”

hétfőn reggel megjelenő négyoldalas száma részletes beszámolót közöl a Romá- nia—Albánia és Bulgária—Jugoszlávia

Apróhirdetések

ADAS-VETEL

ERTESTITES! Varrógépeket, köté gépeket legolcsóbban lehet vásárolni Kolozsváron Weiszkereskedelmében, Horea, ut 56. A Demokratikus pártok tagjai továbbra is 5 százalékos árkedvezményben részesülnek.

7590

GYERMEKKOCSIT, butort, butorhuzatot megvételre kerestünk. „Unicom”, Kossuth Lajos-utca 10. Telefon: 508. 7657

ELADOK, veszek, cserélek teher. és luxus autót, traktorokat, cséplőgépeket, mező- gazdasági gépeket, motorokat, gépjáratrésze- ket és gumikat. Garázs Regele Ferdinand- utca 64, vagy Móccok-utja. 7755

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET tömegbé- lyegyet legmagasabb áron veszek, Erős, Dávid Ferenc-utca 12. F.

ARAGAZ tartályt keresek megvételre. Ma- lom-utca 32, I. emelet. 7893

TÜKÖR, vastag bejga üveg, 80x150 cm., eladó Józsa Béla-utca 3, délután. 7919

EZUSTOT legmagasabb áron vásárol a „Tacamu” ezüstárujgyár, Kolozsvár, Zola- utca 7, Telefonpajza mellett. 7993

ELADÓ egy darab Singer karikahajós varrógép, 1 darab 2. számú Wertheim szek- rény, női és férfi kerékpár. Jókai-utca 2, II. emelet, 1. ajtó. 7903

ELADÓ sötétszürke opozumgalléros városi bunda. Kréca szűcs, Szabadság-tér. 7904

DÍÓHALÓ, ebédjök, fotelek, írónszalók, írógép, varrógép, egy személyes reklámtehetét, előszobabutor kaphatók Kanyarónál, Kossuth Lajos-utca 14. 7935

ELADÓ új fekete, szőrmegalléros férfibun- da. Bartha Miklós-utca 4, II. emelet. 7962

JÓKARBAN lévő golyósprést keresek megvételre. Cim a kiadóban. 8009

PALINKAFŐZÉSHEZ gyümölcscefrét ve- zetek. Cimeket kérem leadni a kiadóba „Jóí fizetek” jellegre. 8093

ELADÓ zománczott, samottal bejelt, szén- vagy fafűtéses szobakályha, Linczeg-utca 10, emelet. 8081

ELADÓ pianó sűrgősen. Monostori-ut 109. 8045

RADIO modern eladó. Szappan-utca 32, jobbra 1. ajtó. 8046

HARISNYASZEMFELSZEDŐGÉP és egy 4+1 lámpás rádió eladó. Thelmana-utca 5, Budai Nagy Antal-utcai kasszárnya mellett. 8043

MARABU 511 kályha eladó. Kejemenné, Unió-utca 19. 8068

KOMBINÁLT szobabutor, lakkszírozott fe- téssel, új állapotban eladó. Hunyadi-tér 14, Király-utca sarok, asztalosműhely. 8116

EGY üzembépes olajprést és gyapjúfűrésző gépet azonnali megvételre keresek. Cim a kiadóban. 8113

JÓKARBAN lévő karikahajós varrógép el- adó. Dr. Némethi, Dózsa György-utca 9. 8103

PRIMA paplanlepedő vászron, kézi kőpöl csipke ágytakaró, varroda részére nagy tű- kőr eladó. Egyetem-utca 1, III. 5. 8106

RADIO, lehetőség utabbi típusú, esetleg nem üzembépes venni. Cimeket „Világos- ság” jellegre. 8105

RADIO telepes, csucs szuper, 7 csöves, dupla végosleves és dupla vízidűllámu vibrá- torral egybeépítve, kiténdő állapotban eladó. Forduló-utca 2. 8105

RADIO zeneszékény piküppel eladó, jehe- tőleg 1—3.ig. Forduló-utca 2. 8105

RADIO modern, új típusú, kiténdő állapo- tban eladó. Forduló-utca 2. 8105

6 HP 1450 Ford „Ganz” villanymotor 4 millió lejért sűrgősen eladó. Fóris, Budai Nagy Antal-utca 43. 8103

VENNEK körkötőgépet 10/120-as henger- rel, vagy henger nélkül. Dózsa György-utca 27, ajtó 4. 7460

EGY nagy zománcos vaskályha eladó. M6. cok-utja 15. 8102

SINGER cilindér gép eladó. Kajántó-ut 215. szám. 8094

EGY vörös rókabunda muffa] és egy szür- ke férfi fejűb eladó. Egyetem-utca 11, I. emelet, ajtó 7. 8096

TÖRÖTT orvosí fecskendőket veszek. Apor- utca 27. 8091

ELADÓ egy kifogásatlan minőségű pony- va, 3x250 méteres. Apor-utca 27. 8091

DANIEL kályha eladó. Csaba-utca 22. 8145

ELADÓ cukrászszalaj és felszerelés, por- celán készletek, jégszekrény és jéggyász- talpák székekkel, Szentgyörgy-utca 26. 8135

ELADÓ 2 pár jókARBAN lévő női 34-es cipő. Budai Nagy Antal-utca 24. 8131

EGY 5+1-es rádió eladó. „Radlone” típus. Rigmányi, Csaba-utca 93. 8133

ELADÓ 50 darab 3x3 5 méteres uj, fűré- szejt alafoni. Györgyfalvi-ut 98. 8131

OLCSÓN eladó egy fiatal lány gyermek- esz, 1 gyermekágy, 1 modern konyhabutor, 1 házfőszoba butor. Deporálak-utja 76. 8139

GYERMEKKOCSI, butor, szőnyeget, porce- lán és egyéb tárgyak vétele és kiadása „Unicom”, Kossuth Lajos-utca 10, telefon: 508. 8071

ÚJ oszlopkályha, falőrnő, butorok, újkörk, képek eladók. Monostori-ut 20. 8097

KIFOGASTALAN állapotban lévő három- negyedes hegy dű eladó. Galamb-utca 22. 8123

EGY jókARBAN lévő sejtő eladó. Sacher- utca 25. 8110

Keresünk helyi képviselőket Erdély és Bánátban európai hírű, bevezetett kozmetikai cikkek részére

széles raktárral, Városukban és környék- ben jól bevezetett, szakis szakmabell- képviselőket óhajunk. Fényképes aján- lások CAROL SCHULDER, Bukarest. Lehel Tache Ionescu 8 alá küldendők „Marea Renunimta” jellegre.

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj egy hónapra 6000 lcf.

ALKALMAZÁST KAPHAT

CIPESZ, esztendőmunkát felveszek ajánló munkára. Berendean, Széchenyi-tér 9. 7895
FLACHGÉPEN jól gyakorolt kötöt vagy kötötöt azonnal felveszek. Műyer kötőde. Mócok-utja 58. 7996

2 ASSZONYT vagy leányt, aki minden házimunkát vállal, vidékre felveszek. Cim a kijadóban. 8113

GYAKORLOTT cseccsemgondozónőt sürgösen keresek. Barcsai-utca 15, Attila-utji negyed. 8095

MEGBIZHATÓ, főzni tudó mindenest, háztartásbeli alkalmazottat keres jó fizetés és jó bánásmód ellenében kis családnak. Érdeklődni: Moskovits üvegüzlet, Széchenyi-tér 29. 8038

KITUNÓ iparvállalat 40-50 millióval társat keres, fedeztetel. Cim a kiadóban. 8073
MECHANIKUST keresünk, aki szívógáz- és robbanómotorokhoz, traktorokhoz és csep- lőgépekhez ért. Garázs, Regele Ferdinánd- utca 64, volt Mócok-utja. 8081

GYAKORLOTT költőnőket felvételnek a „Merkur“ kötődébe. Jelentkezni a Textil szakszervezetben. 8059

MUVELT pénzestársat, társnőt keres kereskedelmi iroda. Címeket a kiadóba „Erde- mes“ jellegre. A

KORCSMA engedélyem van, pénzestársat helyiséggel keresek. Alkony-utca 29. 8146

FÉRFI fehérnemű vagy női ruha varrá- sához iparral rendelkező társat keresek. he- llyiséggel központban van. Cim a kiadóban. 8166

TARSAT felveszek 5 millió lejjel, jöve- delmező és kényelmes pozíció. Cim a kiadó- ban. 8180

RADIÓ és villanyszerező tanuló felvételt. Cim a kiadóban. 8164

GYERMEKSZERETŐ jobb nőt kisebb csal- jád háztartásához keresek. Varga-utca 21, Pjescák. 8183

KERESEK 10 éves kisleányom mellé egy iskolázott nőt, aki tanítását elvégylő. Hő- sök-tere 14. 8180

VIDEKI gazdaságba komoly, megbízható fejlügyelőt keresek. Szakképzettség előnyben. Érdeklődők jelentkezzenek a Newyork-száló portásánál. 8152

ALKALMAZÁST KERES

GYORS és gépjárat tanítok ugyanott egy 3 hónapos fekete vízisza eladó. Fürdő-utca 32. 8103

FŐZNI mennék egy pár emberhez, vagy gyermek mellé. Földész-utca 29, Baldné. 8127

FIATAL házaspár házmesterj állást ke- res. Ugyanott 3 és fél hónapos kisfiammal dejkának elhelyezkednék. Bő tejjel rendel- kezem. Cim a kiadóban. 8137

FÉRFI fehérneművarrást vállalok. Forduló- utca 2. 8166

OLCSÓ fehérnemű javítás Jókai-utca 5, hátul az emeleten balra. Értekezni 1-3-ig. 8102

DR. OCTAV GRIGORIVICI kereskedelmi- büntetőjogi szakképzett ügyvéd pénzügyi, kereskedelmi akták bejegyzését, jogi ügyek közli naturalizációs, állampolgársági, név- változtatási, közigazgatás terén CFR, CASBI, OLEMN és vagyonekkelzési ügyek elintézését vállalja. Bukarest, Str. Carol Davila 109, be- járat Stroescu 7 szám fejtől). 7469

VARRÓNŐ kabátot, ruhát legkényesebb iz- lésekkel megfűtően jutányosan vállalja. Für- dö-utca 16, I. emelet. 8174

MAGANTANULÓK jutányos előkészítésee. Matematikai órák. Ugyanott bármilyen kézi- kötés. Magyar egyetem, ajtó 121. 8173

EGYEDÜLALLÓ nő vagy férfi háztartását vállalnam 8 éves kisleányommal együtt. Vi- dékre is mennék. „Hadiözvegység“ jellegre a kiadóba. 8179

INGATLAN-LAKÁS

KIMONDOTT különbejáratu, elegánsan bútorozott szobát keres keveset otthon tar- tozkodó fiatalpember. „Jól fizető“ jellegre. 7980

BUDAPESTHEZ 11 km-re, vasútvonal mentén 1/163+214 m² ház helyen egyszerű kétszobás, közos fürdővel, két WC, vízvezetékkel, hely 32 millió; Nagyváradon 5 lakrészből, álló ház egyszerűen, Kolozsvár, ház 90 millió. Megbízott: „Inoblija“ Kolozsvár. 8148

HA HAZAT, tejjel eladni vagy venni akar, ha tökéletesen, jó vállalatba el- helyezni akarja, ha fölke elhelyezésére alkalmos házat, ház helyet, gyümölcsös, birtokot venni akar, ha eladó bármilyen ingatlan van, keresse fel bizalmosaink az ország szerte bevezető „Europa“ ingatlanforgalmi osztá- lyát, Kolozsvár, Egyetem utca 4. Telefon: 778. Diktálna felvilágosítás. 7467

SÜRGESEN eladó ház, egy szoba, konyha, előszoba, speiz. Azonnal beköltözhető. Csaba- utca 105. 7949

KÖLÖNBEJÁRATU tiszta, rendezés bútor- oztott szobát keresek. „Kutatás“ jellegre. 7899

SÜRGESEN eladó több lakásból álló, be- költözhető masszív építményű ház, nagy gyümölcsös. Plopior-utca 25. Plopior-nu- lom mellett. 8132

CIPESZ üzlethejlesztés berendezéssel átadó.

Pap-utca 13. 8095

ELADÓ házak! Pap-utcában 35 millió; Csaba-utcában egy épület gyümölcsfákkal 45 millió; Rákóczi-uton beköltözhető ösprobás újromodern villa 160 millió; vajamint sok más ház a város minden részében. „Express“ ingatlan-iroda, Unió. és Kötő-utca sarok. 8035

OPERA mellett egy szoba, konyha laká- somat elcserejésem kettő szoba, konyhával, Külségeket fizetem. Cim a kiadóban. 8125

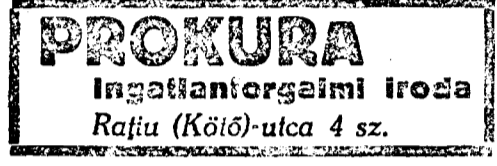
KORCSMA engedéllyel forgalmaz uton át- adó vagy társulna. Cim a kiadóban. 8138

JÖMENETELÜ filozofialet korcsmaenge- déllyel együtt átadó, vagy pénzestársat ke- rerek. Cim a kiadóban. 8146

ELADÓ szoba, konyha, speiz, istálló, szén, beköltözhető. Cenka-utca 1, Holdvilág-utca folytatása, iskola mögött. 8196

FÜRDŐ-utca közepében 1 diák lakást, esetleg kosztját keres. Cim: Rados festék- üzlet. 8198

ELCSERELNEM 1 szobás lakásomat a Dermata körül 1 szobás, konyhás lakással a Dermata körül. Szabolcs V.-utca 12. 6132

„PROKURA“ ingatlanokban válogathat: Központban modern kérelemes ház 450 mil- lió; üzletes ház két komfortos lakással 160 millió; üzletes ház 100 millió. Belvárosi vil- lasorban 4 szoba komfort, kert 160 millió; 4+2 szoba komfort, gyümölcsösök 200 millió; 2 szoba modern komfort, kert 120 millió. Rákóczi-negyedben 5 szoba modern komfort 160 millió; 3+2 szoba komfort 110 millió; 2x3+4 szoba komfort 150 millió. Attila-negyedben 2x2 szobás, új családi ház 50 millió, családi ház 60 millió; 3 szobás új, komfortos 80 millió; gyümölcsösökkel csa- ládi 45 millió; 4 szobás családi 50 millió. Kinnlakás közepében 3 szoba komfort, kert 100 millió; 2 szoba komfort, +2 szoba, gyümöl- csösök 50 millió, 4x1 szoba, mellékhelyi- ségek 22 millió; 2 szoba mellékhelyiségek 15 millió. Vörös Hadsereg-utja végén 3 szoba komfort 50 millió; 2 szoba, mellékhelyiségek új családi ház 45 millió; 3 szoba, mellékhelyi- ségek 35 millió; házastársak 20 millió. Dézsmá- utcában komfortos ház nagy telekkel, üzeme- nek 140 millió; vendéglő lakással, beköltöz- hető 120 millió. Arpád-uton ház 120 millió; vagy életjáradékjal fizetendő. Budai Nagy Antal-utcában garázsak aljakkal 280 mil- lió és 70 millió; Pața-utcában 3 szoba par- kettes komfort 100 millió. Kolozsvár hatá- rában földbirtok 500 millió. Hosiátban 18 hold föld 250 millió. Ezenkívül nagyon sok ház, telek, erdő, csereházas nagy vászarték- ban. „Prokura“ Kádár Tibor ingatlanfor- galmi iroda, Rațiu (Kötő)-utca 4, udvarban. 7471

ÜRES vagy bútorozott szoba kiadó. Ház- bér egy évre előre fizetendő. Cim a kiadó- ban. 8175

ATTILA-ut környéki 2 szobás, konyhás speizos lakásomat elcserejésem 1 szobás, konyhás speizos lakással, fürdőszoba hasz- náljat van. Cim a kiadóban. 8173

KIADÓ szamosfai várm körüli különbe- járatu, elegánsan bútorozott szoba középko- ru, biztos egészségügyi csendes magányos uriembernek. „Csendes esték“ jellegre leve- letet a kiadóba kérek. 7797

VIDEKI havonta egyszerű készlet kolozs- vári tartózkodására különbejáratu komfortos bútorozott szobát keres. Címeket „Magas áron“ jellegre a kiadóba. 8147

ALKALMI olcsó eladások. Azonnal be- költözhető ház Kerekdombon 40 millió lej; jóljöveldmező bérház 9 lakással 140 mil- lió; Majális-uton 2 szoba, konyhás ház há- romnegyedej hoidas gyümölcsösrel 70 millió; Pilyangó-telepen családi ház 70 millió; Póczy- utcában szép telek gyümölcsfákkal 30 mil- lió; Békásban eladó sürgösen 830 négyzetö- ölös gyümölcsös, Rákóczi-utji negyedben ház, hely 32 millió; Nagyváradon 5 lakrészből, álló ház egyszerűen, Kolozsvár, ház 90 millió. Megbízott: „Inoblija“ Kolozsvár. 8148

KÖZVETITEK állandóan cseréjelekésöket és magányos személyeknek albortol lakást. Ki- sebb-nagyobb cseréjelekésöket eljegyez- se. „Terno“ ügynökség. Széchenyi-tér 16. be- járat Kádár-utcából). 8186

ELADÓ egy gazdasági ház egy hold te- lekkel, amely áll 2 szoba, konyha, speiz, pince, istálló, villa. Szamosfai főúton. 94 szám. 8117

ELCSERELNEM a Körtől-telepen közel a mühely- és fürdőházhoz, külön telken lévő 1 szoba, konyha és mellékhejységekkel együtt keres lakásomat, 2-1 szoba komfortos a belvárosban vagy közepben. Érdeklődni: Laszale (volt Budapesti)-ut 47, 11-4-ig. 8192

ELADÓ keleti perzsaszőnyeg, Stinglzon- gora, hat—tizenkét személyes márkás porcel- lán, 38-as új cipő, sőtétkek kosztium. Sincal- utca 15, 1-3-ig. 8120

MORNOTA és sziliskin bundát keresek jó állapotban. Kötő-utca 10, házféligyűjő. 8030

KISEBB főzőkályha eladó. Hollós. Budai Nagy Antal-utca 19. Megtekinthető délután 3-4 között. 8033

ELADÓ keményfa bútorok és egy kis Sin- ger varrógép. Alkony-utca 33, déji 2 óráig. 8065

UJ gyári motorokat, használt jó szivar- tyukat, csapágyakat, asztalos, lakatos, me- chanikus, bádigos szerzőmokat és szerzőm- gépeket, órák, ékszerész, mechanikus precízós szerzőmokat Technoluxnál vegyen! Jegyezze meg: Technolux, Dózsa György-utca 16, ud- varban. 8093

FÉRFI vojúr szürke kalap, fekete téli- kabát, fényképezőgép, telefon eladók. Far- kas-utca 8, kapu alatt jobbra 2-ik ajtó. Gr.

ELADÓ bélyeggyűjtemény, „Turul“ mik- roszkóp, gumipárnák. Megtekinthető 12- 13-án Pefőtí-utca 22. 8128

KÉT darab hőgyfodrász villás szárítógép eladó. Kajántól-ut 48. 8143

VENNEK jókarban lévő kisebb tangóhar- monikát. Adonné, Farkas-utca 13. 8141

SEZLON, két fojtel, kárpitozott székek el- adó. Karolina-tér 7. 8146

VADONATUJ férfi magyar ruha eladó. Vojt Tejeki Mihály-utca 2, II. emelet. 8142

ELADÓ jó állapotban fekete téli- kabát sziliskin ségajálral, középtermetre és fe- keje női szövetruha. Iparos Agmenház, Decebal (vojt Rudolf)-ut 26, emelet. Máyer. 8107

EGY rakott főzőkályha eladó. Luther-utca 37. 8130

PALINKAFÖZÉSHEZ cefrét keresek, jól fizetek. „Szilva cefre“ jellegre. A

AUTOGÉN hegesztőpisztoly-készletet re- diktorral, tartozékokkal megvételre keresek. Kharovits, Munkácsy-utca 19. 8128

ELADÓ jókarban lévő sőtétkek női téli- kabát. Kuun Géza-utca 2. 8103

NŐI új átmeneti kabát, drapp színű, eladó. Cim a kiadóban. Gr. 8130

ELADÓ prima minőségű, új állapotban lévő fekete téli- kabát középtermetre, fekete kosztium és egy vajdái nagy perza muff. Megtekinthető 4-6 óra között Király-utca 33, I. emelet 10. ajtó. 8181

FOGASZOK. Keresek dupla teleszkópos fogászati széklet és külföldi Anitot Sincus- motorral, Ijescu, Newyork szálloda 41. szoba. 8176

PERZSASZŐNYEGET, vitrintárgyat, már- kás porcelánt napl áron vásárol „Libertas“. Mária királyné-utca 40. 7471

KÉTKÉREKÜ talját veszek. Motilor-ut 14, balra, Mózes. 8172

2x1 TELEFUNKEN szuper, 1943 típusú rádió eladó. Szamosközi-utca 19. 8161

ELADÓ hájó, reklamié, ebéldasztal szé- kekkel, sezlon, szőnyeg, írógép, konyhai székek. Pefőtí-utca 24, hátul az emeleten. 8160

FAJTISZTA angoranyulak eladók ketrec- cel, Kómánia-utca 2, Kíssné. 8159

GÖZKAZÁNOKAT elad, készit, javit Hoff- mann Sándor mérnök, Deportáltak-utja 4, volt Kajántól-ut. 8187

ELADÓ egy Telefunken rádió 3+1. Bäs- tya-utca 7. 8185

EGY cirkóbunda és női arany karóra el- adó. Kossuth Lajos-utca 3, borbély. 8184

ELADÓ sőtétkek női kabát, angol szövet, kifogásatlan állapotban, középtermetre. Ér- deklődni Hubay szabónál, Fötér 16. 8177

ANGORA gyapjú, fonalat veszek, fonást vállalok. Ugyanott egy káposztáshordó és angoranyulak darabonként is eladók. Révai- utca 15, Kerekdomb. 8170

„BRAUN“ cimbalom és mesterhegedű el- adó. Cim a kiadóban. 8150

HALÓ, kombinált szoba, konyha, irasztal, szalon asztalok és egyéb használt bútorok kaphatók. Vétel, csere, eladás. Bizományba elfogadok. Kossuth Lajos-utca 32, bútorrak- tár. 8183

GUMICSÖVET, kerti öntözőcsövet megvé- telre keresek. Szánó Páris-utca 72. 8151

ELADÓ egy korisfa hájó és egyéb korall- színű bútorok. Marx Károly-utca 83. 8154

10-ES körkötőgépet, 100 cm, széleset, ki- fogásatlan állapotban keresek megvételre. Weisz gépkészkeletem, Horea-ut 56. 8156

EGY téli- kabát eladó. Május 1-utca 3. (Zo- kogó majom). 8149

EGY legszebb kivitejű hálószoba bútor el- adó. Ugyanott mindenféle gyermekkosci ja- vítását vállalom. Fecke-utca 54. A

ELADÓ egy új reklamié, Vörös Hadsereg- utja 62. 8190

BERAKOTT főzőkemenőt két-három jer- rel, amelyik nem főz és nem áll, lehet piém kerence is, egy napl átmeneti téli- kabát, gépjel csinátljuk. Gasparik Lajos, Kovács-utca 15, II. kerület. 8183

TISZTA gyapjú, kifogásatlan női ruhák, kosztümök, férfikabátok, cipők eladók. Flo- ridor-utca 11, alatt. 8195

ELADÓ egész új, sőtétkek szürke öfőny és két használt öfőny és egy egész hosszú szürke fejtöltő. Papp, Jókai-utca 5. 8194

4 LAMPAS modern, üzemképes telepes rá- dió és két ágú sodronnyal eladó. Bethlen- utca 17, kapu alatt. 8197

HÁZVÉTEL, házavás, háznyek be- ben forduljon a Barbaud-rodhoz. B. mezanu-utca 21, Attila-negyed, 1-3-ig között.

KÜLÖNFÉLEK

MELY gyermekkosci eladó. Erdélyi Schwejercégnél, Fötér 18.

MENYASSZONYI ruhák, fehér szövet koppel, kosztümök, fáttyak, kifogásatlan Dánia művirág-szalon, Horea-ut 35, háza az emeleten.

ISMERETSÉG hiányában ezuton szerezem megvásárolni 29 éves anyagokban jószögű össemet. Minden tekintetben hozzájárulok a gyek levelét „Gondos nagybácsi“ jellegre kérem. 7976

JÓL jöveldmező mesteregre társulom a vid idén belül. Körkötőgépmen megtartom háznyát kötni, ha befogad lakóháromozat Cime a kiadóba kérem leadni „Rendez jellegre. 8076

KÉT diáklánytal megosztanom lakásomat Györgyfalvi-ut 81. 7976

KÖRKÖT GÉPEMEN megtartom házi- nyát kötni, aki befogad lakóháromozat „Rendez“ jellegre cim a kiadóba kérem. 8076

PALINKAFÖZEST termelőjének megve- tem. Deportáltak-utja 43, Russ B. 8071

NEGYEDEVES orvosszakhallgató terem- gens jószögűt urinó ismeretséget keres. Házaság lehetséges. „Elet“ jellegre. 8041

IRODAHELYISEG megosztása ellenében telefonállomásunk közös használatát ajánljuk fel. „Granum“, Május 1-utca 13, I. emelet. 8197

NAGYON szépen kérem azt az urat, aki dr. Jäger fiától üzenetet hozott, címét ké- zőlni sziveskedjék Egyetem-utca 1, III. eme- let, 5. 8176

ELADÓ jó állapotban lévő mély, fehér gyermekkosci, 1 szobrás, 1 ágú, 1 éjjeli szek- rény, 1 asztal. Lörinczy, Mócok-utja 83. Ugyanott 2 iskolásgyermek lakást és tejjel elátást kaphat, természetbeni fizetés ellenében. 8093

HARMINCAS szép, intelligens urinó há- zasság céljából komoly ismeretséget köm jószögűt zsidó férjével. „Itt a té!“ jellegre. 8121

TUZIFAT beszerzek 3-4 vagonig. Cim a kiadóban. F. 8166

PENTEKEN elveszett egy fekete fél- börtárca a Magyar Színház és Budai Nagy Antal-utca között, személyi iratokkal. A benne lévő pénzt a megtaláló megtarthatja és még 50,000 lejt adok. Leadandó a Belga Textiliparnál. 8061

TARSADALMI eljitélet nélküli tisztviselő nő keres korrekt élettársat 46-55 évig. Választ kérek „Szóke asszony“ jellegre a kiadóba. 7991

ELFOGADOK felnőtt iskolásleányt tejjel eljítással, részben természetben fizetve. Ér- deklődni reggel 10-ig Görögtemplom-utca 21. 8177

EGYEDÜLALLÓ intelligens nő finomle- küjű életétsat keres 60 évtől, kit tejjel ismeretesen gondozna, melléte nyugodt ot- honra találna. „Otthon keresek“ jellegre. 8121

KI TUD Zárug István zászlósról, aki Konstantin 1945 augusztusában hajóztak és Oroszországba, aki hajótt róla, vagy talált között vele a hazatért hadifoglyok közül, kéri Zárug Istvánné 3 gyermekével együtt, értesítse, Gheorgheni község, Fogarasi-utca 40, Csik megye címen. Esetleges költségeket szivesen megtérít. 8061

A PERRONON elvesztetem Szabó Adné névre szóló öszes íratomát pénztárcával együtt. A becstületes megtaláló jutalomból részesül. Máramaros-uea 4, Kolozsvár. 8140

HÁZASSÁGOT tökéletes díszkredítóval köm- vetit a „Modern“ közvetítő iroda. Cégnel- küli levelezés, Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 23. Hívatájas órák 4-7-ig. 7451

JÓ fejősztéhen fejhaszonért kiadó. Aján- latot „Gazdálkodó“ jellegre kérek. 8166

KÖZÉPISKOLÁS leány lakótársnőt keres. Górgótemplom-utca 3, földszint, László Ilona. 8171

ELVESZETT 4 lba, 2 fehér, 1 tanterv, 1 szürkecipő. Nyomravevő 40 ezer lej jutal- mat kap. III. kerület, Dózsa György-utca 32. 8188

PALINKAFÖZŐ istóket bérbe adok. Ér- tekezni Görögtemplom-utca 12, 16-15-ig között. 8199

MEGKISERLEM jly módon megvételem azt a kellemes külsejű (lehetőleg 26-34 körüli hajkszavú, meggyelett öfőnyé, vagy független asszonyt, akinek ké- kisege mindig maradt az állagok közzé- gítől és tejjeljétségtől), aki a házassá- gon nem lehetetlennek, hanem kivételnek tejjel. Legteljesebb hiteltartással; kizett, részben kiterjedő, elvárja az eljítót választani. Ezzel- holja“ jellegre a kiadóhívattal továbbit. 8180

ELVESZETT esztendőköm Elena Mar- tákától 50 számközes CFR eszközökkel. Kéri ványa. Kérem, aki megtalálta, adja meg a cí- lom ellenében Kossuth Lajos-utca 32. emelet. 8196

KÖREM azt az hütőt, aki 11-12 között 5-12 között fejtett a Marjanum és közö- közt egy kis csomagot, 3 tért. Ugyanott volt benne, sziveskedjék háza bérbe- vétel. I. emelet, Malor Dobro-útca 1. 8192